

VISSERSLIEDEREN
RUMTOWN OP HET PODIUM

België - Belgique
P.B.
8400 OOSTENDE 1
3/4637
P 706130

VLZ -vzw
Wandelaarkaai 7
8400 OOSTENDE

03 APR. 2013

ECONOMIE:

ROMEO RAU OVER DE KWAKKELENDE VISPRIJZEN

GEMEENSCHAP:

EDDY SERIE OVER OUD-LEERLINGENBONDEN

NOSTALGIE:

VISSERS IN DE CINEMA

VRAAG:

WAT IS EEN 'TATTOO-HIGH'?

80ste jaar • verschijnt maandelijks • nr 4 • 5 april 2013 • 3,99 euro • afgiftekantoor Oostende 1
Niet bestelbare exemplaren terugbezorgen aan HVB • Brusselstraat 12 te B-8450 Bredene • Danke postman / -vrouw

De 500 woorden van Nicole.

Nicole Derycker is een geboren Oostendse, dochter en kleindochter van vissers. Tot haar 27ste woonde ze in de Stad aan Zee, daarna spoelde ze weg naar Brugge, Antwerpen en Watou en belandde uiteindelijk terug in Oostende. Voor HVVB schrijft ze maandelijks een column in minder dan 500 woorden.

Boomstronken zagen aan zee

Al jaren gaat het zo. Nog geen tien minuten na het liefkozen draait hij zich om, de snurkvolumeknop op maximum. Ik lig - de ogen stijf dichtgeknepen - tegen beter weten in te hopen dat het overgaat. Maar ik onderneem, ook al jaren, niets meer om dat laatste waar te maken. Dat natuurgeweld zich niet laat beteugelen, heb zelfs ik begrepen.

Ik had natuurlijk door dat het er zat aan te komen, vanavond. Routine ontuchttert een mens en brengt hem ertoe een levend ritueel te ontwikkelen. Bij ons gaat dat zo: Het begint met het drinken van een glas wijn of twee, drie. Zijn gezicht gaat zachtjes glimmen van pure tevredenheid. Ik, ondertussen aan de afwas, gemaakt knorrig: 'zeg, pasja, je mag ook eens iets doen in het huishouden, hoor!' Hij, uiteraard zonder een vin te verroeren: dat ik er na al die jaren toch nog steeds aantrekkelijk uitzie. Ik, waarachtig toch weer vertederd: 'zèèkapiting va mien'. En van het een komt dan het spreekwoordelijke ander. Zoals dat ten allen tijde gebeurd is en nog altijd overal ter wereld gebeurt. En, heel geruststellend, nooit en nergens loopt de half gedane afwas weg.

Het is middernacht. Morgen vaart hij weer uit. De zee is woelig daar aan de overkant. Telkens een snurkgolf pruttelend uitsterft, hoor ik haar geweldige gedruis. Ik sta op, ga plassen, bekijk mezelf in de badkamer-spiegel. De ontwapenende gratie waarmee hij me ook nu weer het gevoel gaf zijn zachte volle maan te zijn... hoe zou dat me onberoerd laten. Is hij niet mijn stralende middagzon?

Tweede poging om in Morpheus' armen weg te zinken. Ik warm mijn ijskoude voeten aan zijn rechterbeen dat er onbewogen bij blijft liggen, een stevige boomstam gelijk. En hij maar stronken zagen. Toch doezel ik weg.

Uren later. Weksignaal van dienst: de eerste kakelende meeuwen-schreeuw. Ik bestudeer zijn neusgaten, wijd opengesperd bij de uitstoot, nauwer wordend bij de inademing. Ze ruist nu zachtjes, zijn ademhaling. Ik vlei me tegen hem aan, verkracht hem in zijn zaligheid: hij is van mij en niet andersom. Zich nog slaapdrongen gewonnen gevend, rekt hij zich grommend uit. Voorpret om het zich iedere thuisochtend hernieuwende wonder. De heldhaftige poging om de ogen te openen. De opkomende zwarte zon van zijn pupil, de felblauwe van zijn iris. De blik die zich maar moeizaam boven de horizon van de halfslaap verheft. Dan worden de gezichtstrekken geanimeerd en herrijst hij in de alledaagsheid van het waakbewustzijn. Een blik op mijn boezem en het besef dat hij met mij en ook met de zee leeft, dringt helemaal door in zijn nu bijna wakkere geest.

'Schatje, goed geslapen?'

'Heerlijk geslapen, snurkvarken van me. Jij?'

Nicole Derycker

foto Jo Clauwaert

HET VRIJE VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee
ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS:

Jo Clauwaert, Robert Coelus, Filip De Bodt, Walter Debrock (†), Nicole Derycker, Juul De Vocht, Zio Joris De Voogt, Don Fabulist, Peter Flynn, Peter Holvoet-Hanssen, L.A. Inghelbrecht, Jan Lamote, Frank Neyts, Jef Klausning(†), Antoine Légat, Chris Meyers, Eddy Serie, Geert Cyriel Tavernier, Flor Vandekerckhove, Louis Vande Castele, Jacques van Harten, Marnix Verleene, Katrien Vervaele, Guido Walters (†).
Gasten: Luk Debruyne, Elke Jacobs, Andy Murch, vzw Oosteroever, Ronny Pieters, Jörg Pyl, Isabelle Van Eeghem, Jan Vanroose

Vormgeving: cdvproductions@skynet.be

Redactie te bereiken op

0474 53 88 00

E-mail: het.visserijblad@telenet.be

Facebook: www.facebook.com/HetVrijeVisserijblad

www.visserijblad.be

V.u.: Flor Vandekerckhove
Brusselstraat 12, Bredene

UITGEVERIJ:

VZW Liefkemores.

Redactie, publiciteit en

alle correspondentie:

HVB, Brusselstraat 12,

8450 Bredene

Omslagfoto: Jo Clauwaert

Losse nummers: 3,99 euro

Abonnementen!

* Jaarabonnement België

(12 opeenvolgende nummers startend vanaf de betaling) door overschrijving van 30 euro op rekening 384-0596581-18 van Het Visserijblad, met vermelding abo HVB.

* Jaarabonnement Nederland

(12 opeenvolgende nummers, startend vanaf de betaling) door overschrijving van 52,00 euro op de Belgische ING-rekening van Het Visserijblad (IBAN): BE50 3840 5965 8118 (BIC): BBRUBEBB. Vermelding: abonnement HVB.

MET VALLEN EN OPSTAAN

Ten behoeve van dit tijdschrift loop ik al een kwarteeuw op de visserskaaien rond. Al vijftig jaar wordt me daar de vraag gesteld: waar gaan we naartoe? De vragensteller verwacht geen antwoord. Hij uit zijn ongerustheid, hij heeft geen goed oog in die toekomst. Hij is een pessimist. De optimist daarentegen heeft er wél een goed oog in. Dankzij onder water zwevende vliegtuigvleugels, al dan niet met wielen, elektrische pulsen en ruitvormige netmazen zullen de schepen duurzaam gevangen soorten aanvoeren in de hypermoderne vestigingen van onze unieke vismijnuitbater. De optimist zegt zelfs dat die toekomst nu al zichtbaar is. Hij stelt dat de boomkorvaartuigen 'door al die veranderingen' eigenlijk niet meer zo genoemd mogen worden. Wie heeft gelijk, de pessimist of de optimist? Wie de visserijsector observeert ziet inderdaad dat er veel geëxperimenteerd wordt. Hij ziet ook dat veel van die experimenten nergens toe leiden. 't Is vooral een kwestie van vallen en opstaan (en veelal ook wel van vallen en blijven liggen). Het is niet de eerste keer dat de visserij zo'n ingrijpende transitie meemaakt. Een van de vorige overgangen had te maken met de Eerste Industriële Revolutie. Ook in de visserij deed de stoomturbine toen zijn intrede. In eerste instantie gebeurde dat niet door een stoomschip als vissersvaartuig uit te reden. Neen, eerst gebeurde dat door zeilvaartuigen achter zo'n stoomschip aan te slepen. Dat ging door tot iemand - eureka! - bedacht dat je visserij en stoom ook op één schip kunt samenbrengen. De visserijgeschiedenis zit vol soortgelijke voorbeelden. Toen men op het einde van de XIXde eeuw ijs ging gebruiken om de vis vers aan wal te brengen, deed men dat in eerste instantie niet door alhier ijs te fabriceren. Neen, met een zeilschip trok men naar het noorden tot men daar een geschikt stuk ijsberg vond. Vervolgens werd die berg, al smeltend, naar hier getrokken. Het zijn vernieuwingen die indertijd efficiënt leken te zijn, maar die vandaag onze lachlust opwekken. Dat is ook wat een aantal hedendaagse hernieuwingen te wachten staat. Welke vernieuwingen zullen duurzaam blijken te zijn? Daar valt maar één antwoord op te geven: *the proof of the pudding is in the eating.*

Flor Vandekerckhove • Foto JoC

GIJ DIE DIT BLAD IN DE KRANTENWINKEL KOOPT

Neem vandaag nog een abonnement en schrijf 30 euro (*) over op rekening 384-0596581-18 van Het Vrije Visserijblad. U krijgt dan een jaar lang HVB bij u thuis in de bus bezorgd.

(*) Tarief voor abonnementen in België.
Voor het buitenland, zie colofon.

NEEM TOCH 'N ABONNEMENT

Schilderij: Frone Clauwaert

ROMEO RAU

'DE SCHOLPRIJS MOET OMHOOG!'

In ons vorig nummer besteedden we aandacht aan de achteruitgang van de visprijzen. (*) Het artikel viel bij Romeo Rau in de smaak. Rau is een vishandelaar die in Nieuwpoort erg actief is in het verenigingsleven, o.a. als voorzitter van Promovis, een organisatie die daar tal van promotieacties voor de visserij organiseert.

Rau: *'Het is met veel belangstelling dat ik het artikel over de tanende visprijzen gelezen heb. Het is een interessant stuk voor elkeen die empathie voor de sector heeft. En de sector mag breed gelezen worden: van boord tot bord. Ik kan je in principe grotendeels volgen in de analyse die je maakt. De reële prijsdaling is veel groter dan de cijfers op het eerste gezicht laten vermoeden.'*

Ook Rau maakt zich zorgen over de scholprijs: *'Uiteraard willen we proberen te doorgronden wat hiervan de oorzaak is. Uiteraard moeten we proberen het tij te keren. Dat de vis te goedkoop is, staat buiten kijf. We zouden de schol inderdaad duurder moeten kunnen vermarkten. De huidige prijszetting op de Vlaamse (en de Nederlandse) visveilingen doet afbreuk aan de intrinsieke kwaliteit van het product. Wanneer schol de concurrentie met de exoten als pangasius moet aangaan is de strijd wellicht niet te winnen. We moeten de schol onderscheiden van die pangasius. De slogan: "Vis van bij ons" dienen we allen met gepaste fierheid uit te dragen. In de analyse mogen we niet uit 't oog verliezen dat er nogal wat protagonisten zijn die "kweekvis" bewieroken. U moet er maar eens de "Goede viswijzer" op napluisen of de initiatieven van de supermarkten inzake kweekvis van nabij volgen. Zij grijpen het begrip "duurzaamheid" aan om zichzelf via die kweekvis een ethisch aureool aan te meten. Dit is uiteraard nefast voor onze eigenste visserij.'*

Rau is van mening dat de tijd dringt, want de reders ter zeevisserij zijn, zo weet hij, de wanhoop nabij: *'Dat het momenteel niet goed gaat met de rederijen mag duidelijk zijn. Recentelijk had ik met verschillende reders hieromtrent gesprekken. De malaise zit diep! Steeds kwam die lage scholprijs in de gesprekken naar voren. De scholprijs blijkt dus de boosdoener te zijn. Initiatieven ter ondersteuning van de pladijs zijn dus meer dan welkom. Uiteraard blijft de concrete uitwerking hiervan op 't terrein makkelijker gezegd dan gedaan. Concreet: hoe trek je die scholprijs op van 1,00€/kg naar 1,50? Want in concrete cijfers is het dat wat de rederijen uit de rode cijfers kan halen. Hetzelfde geldt uiteraard voor de bemanningen. Ook hun inkomen hangt vast aan de besomming. Een betere scholprijs zou ook bijdragen tot hun welbehagen, want dan zouden ze 't gepaste loon krijgen voor hun (zeer hard) werk en zich dus gewaardeerd voelen.'*

Omwille van de onderwaardering van de scholprijs op de markt denken er weer velen aan afhaken... Het is dus alle hens aan dek! We moeten de koppen bij elkaar te steken om een masterplan uit te werken voor de pladijs. Dit dient hoe dan ook in consensus te gebeuren met de Nederlanders, want zij zijn de grootste spelers op deze markt! De Belgen kunnen in dit dossier geen significant verschil maken, hoe graag we dit ook willen.'

In het artikel lieten we ook de Nederlandse vissersfamilie Vonk aan het woord. Hun rederij is overgeschakeld op de pulsvisserij waarover ze zich

lovend uitspreken. Rau is er evenwel niet voor te vinden: *'De elektrische visserij is verre van zaligmakend voor de visprijs. Op de veilingen van Vlissingen en Breskens zie ik de marktprijzen van deze aanvoerders. Voor hun rondvis krijgen ze minder dan helft betaald! Ik heb proefondervindelijk vastgesteld dat werkelijk iedere rondvis zwaar beschadigd is. Inderdaad, de vis blinkt! Maar eens je gaat fileren zie je dat alle exemplaren inwendig zwaar beschadigd zijn doordat de graat door de puls gebroken is, wat tot bloeditstoringen leidt die de vis onbruikbaar maken.'*

(*) 'Wat is er aan de hand met de visprijzen?' in HVVB III/2013, ps 4 e.v.

VISSERIJONDERWIJS

Uit de oud-leerlingenbonden ontstond een dynamische vereniging

*Nog niet zolang geleden waren er verschillende visserijscholen. Uiteraard hadden die ook elk hun eigen oud-leerlingenbond. Inmiddels is er geen enkele visserijschool meer. Wat is er met al die oud-leerlingenbonden gebeurd? Eddy Serie weet het. De gepensioneerde schipper is niet alleen telg van dat visserij-
onderwijs, hij is ook ondervoorzitter van de vzw MIM, een vereniging die activiteiten organiseert in en rond het Maritiem Instituut Mercator (vandaar MIM), waar ook de visserijopleiding een afdeling heeft.*

Serie: 'Nadat de Nieuwpoortse visserijschool verdwenen was, bleven nog maar enkele visserijscholen over. In Oostende waren dat de scholen genoemd naar Paster Pype en John Bauwens. In Heist was dat de visserijschool in 't Kasteeltje. Deze visserijscholen hadden uiteraard elk hun eigen oud-leerlingenbonden: in Heist was dat 'Vissersvreugde', in Oostende waren dat de oud-leerlingenbonden (OLB) van Paster Pype en van John Bauwens.

De drie visserijscholen versmolten vervolgens tot het Provinciaal Maritiem Instituut (PMI) met een vestiging in Heist en een in Oostende. OLB Paster Pype verdween en enkele leden ervan gingen samen met de OLB John Bauwens over in een nieuwe vereniging, de vzw PMI. Nog later wordt de vestiging in Heist opgegeven en rest alleen nog de vestiging van het Maritiem Instituut in Oostende. Die wordt het Maritiem Instituut Mercator en resulteert nu onder de Vlaamse Overheid. Daardoor versmelten de oud-leerlingenbonden 'Vissersvreugde' en de vzw PMI tot de vzw Maritiem Instituut Mercator (MIM). Die nieuwgevormde vereniging gaat van start met een twintigtal bestuursleden. Gemakkelijk gaat dat evenwel niet, want er zijn nogal wat mentaliteitsverschillen tussen de bestuursleden van midden- en oostkust. Veel van de oorspronkelijke bestuursleden vallen ook weg, hun plaats wordt ingenomen door anderen en de MIM beschikt nu over een dynamische ploeg.'

*Die ploeg bestaat niet alleen uit oud-vissers. Serie: 'Alleen Eerebout, De Grootte en ikzelf zijn oud-leerlingen uit dat visserij-
onderwijs. Voorzitter Yves Meysman is een bakker uit Knokke-Heist; secretaris Ria Vermeire uit Oostende is administratief medewerker in een ziekenhuis. Ook de bestuurleden komen uit diverse hoeken. Jeannette Remaut uit Oostende is een gepensioneerde directrice van een coöperatief warenhuis. Johan Pierar uit Knokke-Heist is gepensioneerde werknemer van Cockerill Sambre. Daniël Cleenewerck uit Oostende is leerkracht van het MIM. Johan De Grootte uit Knokke-Heist is gepensioneerde schipper ter visserij en een gewezen reder. Hetzelfde geldt voor Eddy Eerebout uit Oostende en voor mij. Ten slotte is er nog Michaël Vanparijs uit Oostende, hij is werktuigkundige bij het baggerbedrijf DEME.' Maar wat doet die MIM eigenlijk? Serie: 'Wij steunen minder-bedeelde leerlingen, komen financieel tussen bij reizen, sociale gelegenheden en bij sommige aankopen van het Instituut ten gunste van de leerlingen. Wij richten eefstijnen in, waarvan de opbrengst ten gunste komt van de leerlingen. Met het geld zorgen we voor een aangepaste Sint-, Kerst- en Paasstemming in het Instituut: geschenkjes, snoep... Bij de proclamatie krijgen de afgestudeerde leerlingen een waardebond. We zijn ook buiten de school actief. We leggen een bloemenkrans neer tijdens de Vissersshulde in Heist, Oostende en Nieuwpoort.'*

SKB Life Saving Equipment

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakelichten man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvlotten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avion, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

**VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST:
A. VAN DURME. TEL.: 0475 25 88 02**

SKB Life Saving Equipment
Vosseschijnstraat 44
2030 Antwerpen
Tel + 32 (0) 3 2138670
Fax + 32 (0) 3 2138671

Afdeling kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/33 96 00
Fax: 059/33 96 01

INTERVIEW Tatoeëerder van de Old School

Tatoeages en vissers, ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Vroeger werden ze gezet om aan te tonen hoeveel mijl je al gevaren had, als herkenningsteken mocht je overboord gaan of gewoon als initiatie wanneer je als jonge matroos een vreemde haven aanded. Tegenwoordig zijn tattoos overal ingeburgerd, maar voor vissers hebben ze nog altijd de waarde van een statussymbool.

Wij hadden een gesprek met Rinus van Vanity Tattoo in Knokke-Heist. Deze 36 jarige tatoeëerder heeft daar vier jaar geleden zijn shop geopend. Hoeft het gezegd dat hij veel vissers onder zijn klanten telt?

HVVB: Hoe ben je in het vak terechtgekomen?

Rinus: Vroeger was er in de Roadhouse, een bikers herberg met restaurant waar wekelijks optredens gegeven werden (blues, rock,...) en die opgericht werd door mijn ouders, in Knokke elk jaar een tattoo weekend waar Engelse tattooeurs kwamen om hun kunsten te tonen. Voor zolang ik me kan herinneren was ik al bezig met tekenen. Mijn vader had toen een paar tekeningen getoond aan zo'n Engelsman en hij vroeg of ik wou leren hoe je tattoos zet. Ik ben dan beginnen sparen en na een tijd naar Engeland vertrokken. Ongeveer drie jaar heb ik in verschillende shops gewerkt, oa Emerald en Art Attack, om het vak te leren.

HVVB: Toen je weer naar België kwam, was het logisch dat je zelf een tatoeageshop opende.

Rinus: Inderdaad, de eerste locatie was in Heist, nu zit ik in Knokke. Waar ik vroeger alleen werkte, is er nu iemand full-time bijgekomen. Doordat tatoeages uit de taboesfeer geraken, krijg ik natuurlijk steeds meer werk.

HVVB: Gebruiken jullie standaardtekeningen?

Rinus: Wij niet! Geen enkele tattoo is hier dezelfde. De klant komt binnen met een concept, en wij werken de tekening uit. Iets klakkeloos kopiëren doen we niet, we laten ons artistiek gevoel de vrije loop. Soms moet je een ontwerp verschillende keren hertekenen voor je met de klant op dezelfde lijn zit, maar we staan uiteindelijk altijd achter ons werk. Het is ook niet zo dat je hier gewoon binnenkomt en we eraan beginnen. Meestal is er een wachttijd van een maand.

HVVB: Zijn er wensen waar jullie niet aan voldoen?

Rinus: Zeker. Hakenkruisen en neonazisymbolen moeten ze niet komen vragen. Ook voor tribals zijn ze niet aan het juiste adres bij ons. Wij zijn nog old school.

HVVB: Vissers zijn ook een onderdeel van je klantenkring. Welke tekeningen willen zij?

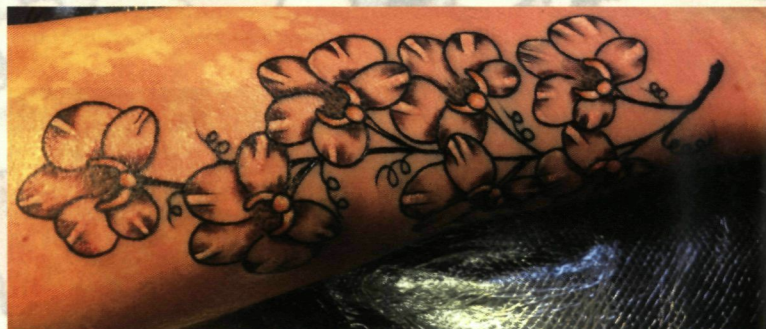
Rinus: De meerderheid kiest toch nog steeds voor de klassieke zeemanstatoeages: schip, anker... Afbeeldingen van vrouwen en zeedieren doen het ook nog altijd goed, alsook religieuze taferelen. Het mag in deze tijd eigenaardig lijken, maar een kruis blijft toch een favoriet. Bijgeloof zit toch nog altijd in de visserscultuur verweven.

HVVB: Zelf heb je natuurlijk ook veel tatoeages. Mijn man, Chris 'Prut' Meyers, en ik ervaren altijd een soort 'tattoo-high' na het plaatsen van een nieuwe tatoeage. Is dat bij jou ook nog altijd het geval?

Rinus: Ja hoor! Een nieuwe tattoo is nog altijd even leuk als de eerste die ik op 18 jarige leeftijd liet zetten. Mijn eerste tattoo was een Chinees teken op mijn kuit. De week later zat ik alweer op de stoel voor mijn bovenarm! Verslavend is het!

HVVB: Je hebt een dochtertje van vijf. Stel dat ze op haar achttiende zegt: 'Papa, als cadeau wil ik een sleeve (heel de arm tot aan de pols getatoeëerd), wat is je antwoord?

Rinus: Als ze dat echt wil? Geen probleem. Ze is nu al heel geïnteresseerd in wat ik doe. Voorlopig zou ik zeggen: Opvolging verzekerd!

HVVB: Tot slot, heb je nog enkele anekdotes?

Rinus: In Engeland heb ik heel wat meegemaakt ja. Onder andere meisjes die op hun dijbeen een tattoo laten zetten... onderbroekloos! Ik heb ook een aantal jaar geleden een man, type kleerkast op steroïden, in de stoel gehad die een grote tattoo op zijn bovenarm wou. Na het zetten van de eerste twee lijnen (uittkening van de tattoo) viel hij flauw. Die heb ik nooit weergezien!

HVVB: Rinus, bedankt voor dit gesprek... En tot mijn volgende tattoo!

Interview Elke Jacobs

Voor vragen of inlichtingen: vanitytattoo@hotmail.com

In het kader van haar studies voor Master Algemene Economie (Universiteit Gent) heeft studente Marion Meyvis voor het vak Ruimtelijke Economie en Regionale Planning een analyse gemaakt van Oosteroever voor een vertaling van het 'Groenboek Vlaanderen 2050 - case Oosteroever Oostende'. In het vorig nummer namen we de economische invalshoek van de studie van Marion Meyvis onder de loep. Vandaag benaderen wij Oosteroever vanuit het standpunt van de ruimtelijke ordening. Specifiek: we bekijken de diverse plannen die er ontwikkeld zijn vanuit het beleid en toetsen dit aan het 'Groenboek Vlaanderen 2050'.

Tweede deel van het gesprek met Marion Meyvis.

RUIMTELIJKE ORDENING OP OOSTEROEVER. EEN GROENBOEK DAT PAARS UITSLAAT

Het Groenboek Vlaanderen in 2050 wil Vlaanderen omvormen tot een 'metropool op mensenmaat', kortom, Vlaanderen benaderen als "grootstad" en leefbaar houden. Speelt de ontwikkeling op Oosteroever daar op in?

Een punt dat vaak voorkomt in het Groenboek is dat we de bestaande ruimte efficiënter moeten gaan gebruiken in plaats van bij te bouwen. Vlaanderen kampt immers met een groot plaatstekort. Het is heel belangrijk dat de Oosteroever zijn karakter als maritiem industriegebied behoudt. De huidige bouwprojecten houden echter een reconversie in naar een plezierhaven, met residentiële woonwijken. Dit zal economisch heel wat gevolgen hebben: bedrijven zouden moeten wegtrekken en dergelijke. Daarom is het aangewezen om woningbouw ergens anders te gaan plaatsen.

Akkoord, maar Oosteroever is toch ook aan ontwikkeling, vernieuwing toe en in Oostende is er tekort aan ruimte voor wonen?

Mij lijkt het vooral interessant om de bestaande panden een nieuw gezicht te geven en op deze manier woonprojecten te ontwikkelen. Oostende kampt inderdaad met een tekort aan woningen en dit vooral voor jonge gezinnen. Maar om het op de manier van Versluys aan te pakken lijkt me geen goed idee, omwille van de vermelde gevolgen. Maar ook wat betreft het ontwikkelen 'op maat van mensen' denk ik dat het hier belangrijk is om te kijken naar alternatieve woonprojecten. Moderniteit hoeft niet altijd gepaard te gaan met reuze appartementsblokken zoals de projecten van de Groep Versluys of De Jaegher. Vlaanderen is immers New York niet! *Het Groenboek wil ook tegemoet komen aan de klimaatsverandering. Zitten we op Oosteroever goed met C-Power?*

Als fervent voorstander van groene energie, vind ik deze plannen op het eerste zicht goed. Maar we moeten toch constateren dat Oostende de haven van Amsterdam niet is en dat grote energieprojecten de bedrijvigheid van de verschillende KMO's ter plaatse in gedrang brengt. Wel lijkt het mogelijk om deze nieuwe economie als energiehaven te laten samengaan met de huidige maritiem-industriële ontwikkelingen. Maar dan mag men niet opteren voor een eenzijdige 'mono' ontwikkeling van *energy port* en moet men resoluut kiezen voor een visie van multifunctionele havenontwikkelingen.

Vlaanderen wordt één grote stad, een metropool. Past de haven van Oostende in het plaatje van 'Vlaanderen als metropool'?

De haven van Oostende is niet zo groot als deze van bijvoorbeeld Antwerpen. Door samenwerking op verschillende vlakken met in de buurt gelegen havens, zou ze deel kunnen uitmaken van een *metropolitane*

haven. Daarom onderstreep ik het belang van samenwerking tussen grotere en kleine havens (zowel zee- als luchthavens), om de economische groei te bewerkstelligen en op deze manier de metropolitaanse allure van Vlaanderen op te krikken.

Volgens Oostendse Oosteroever vzw brengen de huidige bouwplannen ook de ecologische rijkdom in het gedrang. Wat is jouw mening hier over?

De nood aan het behoud van groen en waterwegen in Vlaanderen is erg groot. Daarom is het belangrijk om op een goede, duurzame manier om te springen met de ruimte die nog over is. Op de Oosteroever is er enorme *biodiversiteit* van duinen en strand. In deze optiek is het op de Oosteroever belangrijk om de toegepaste wetenschappelijke initiatieven inzake biomassa, energie uit water, wind en zon, de initiatieven inzake zeespiegelstijging en kustbescherming en natuur- en zeewetenschappelijk onderzoek te bundelen en clusteren. Dit is positief voor ecologisch én economische overwegingen!

Hoe gaat het beleid om met dit Groenboek?

In dit verband heb ik contact opgenomen met Karel Vanackere, dit is de directeur van het AGSO (Autonoom Gemeentebedrijf Stadsvernieuwing Oostende red.). Hij vertelde me in een persoonlijke mededeling op 18 december, ik citeer, 'De ontwikkeling van de Oosteroever kadert in een gedeeltelijke reconversie van voormalige havengebieden waarbij de krijtlijnen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen mede de basis vormden. Het Groenboek voegt daar weinig aan toe, integendeel.' Hieruit kunnen we afleiden dat het Groenboek dus voor Vanackere, quid het beleid blijkbaar geen echte meerwaarde biedt.

Voor Oosteroever zijn er verschillende plannen voor ruimtelijke ordening opgemaakt. Wij zien daar een systematische afbouw van het havengebied...

Er zijn inderdaad heel wat verschillende plannen voor Oosteroever gemaakt en we merken een eigenaardige evolutie. Ook de geldigheid van sommige wordt wel eens betwist. Zo werd

CREVITS

IMPORT - EXPORT - ALLERLEI KETTINGEN EN KETTINGMATTEN
ANKERS - HERBRUIKBARE MATERIALEN - VISSERIJBENODIGDHEDEN
RUBBER BOLLEN EN RUBBER RINGEN

Marcus Gerardsstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 48 33

Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 45 85

Ankerstraat 20, 8400 Oostende. Gsm: 0475 30 39 87

Fax: 050 54 79 11

Telefoneren vanuit Nederland: +32 50 54 48 33

in 2005 werd het eindrapport voorgesteld van het 'Strategisch Plan Haven Oostende', waarin de Oosteroever 'verkapt' wordt tot een deel ten zuiden (havengebied) en een deel ten noorden (woongebied) vanaf de H.Baelskaai. Het studiebureau Arcadis-Gedas berekende de prognoses havenontwikkeling i.f.v. de roro-dynamiek met tekort aan ruimte in de voorhaven. **Hier duikt voor het eerst het dempen van 1/3 van het Visserijdok op?** Ja, voor roro-activiteiten en containertrafiek. Maar het gaat verder: bij de goedkeuring in 2009 van de 'Afbakening regionaal-stedelijk gebied Oostende' loopt plots de afbakeningslijn op de H.Baelskaai. Niet meer op de rooilijn.

Bij verdere plandocumenten zien we dat de afbakening nu ligt op de blauwe steen, langs de oostelijke kaai van het Visserijdok. De Oosteroever is dus nog maar gedeeltelijk paars, maritiem industriegebied, ingekleurd.

Is dit dan in het nieuwe Gemeentelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) rechtgezet?

Nee, in het nieuwe GRUP zijn er plannen voor het dempen van het Visserijdok. Deze zijn gebaseerd op prognoses van een exponentiële groei van de roro-trafiek. Een toekomst die ondertussen achterhaald is. Het vastleggen van bestemmingen was gebaseerd op, wat blijkt, fictieve cijfers. Ik vraag mij dan ook af, is dit GRUP dan niet ongeldig?

Een gedateerd plan om vandaag op verder te werken?

Moet men niet uit gaan van wat er vandaag is? Wat met de bestaande nijverheid?

Eigenaardig, er werd nog nooit een inventaris gemaakt van de aanwezige bedrijven. Dit was nochtans een exclusieve vraag van het Vlaamse Gewest, de Administratie Ruimtelijke ordening tijdens de plenaire vergadering. Leden van de raad van bestuur van de Oostendse Haven bevestigden dat van dergelijke inventaris geen sprake is. Aan de hand van deze inventaris kan en moet een raming van de planschade gemaakt worden. Dit is dus niet gebeurd.

En de burger? Is die betrokken geweest?

Ook wat betreft het burgeroverleg loopt er heel wat fout. Het bevragen van burgers over de plannen is nooit gebeurd, enkel een kranse van een aantal mensen weet wat er gebeurt. Het grote probleem is eigenlijk dat men er zelf niet meer aan uit kan. Zoals gezegd is er de noodzaak van een inrichtingsplan vooraleer men kan overgaan tot bouwvergunningen op de Oosteroever. Deze inrichtingsstudie zou eigenlijk gemaakt moeten worden door het Vlaamse Gewest, en niet door de bouwheren –de methode die we momenteel zien.

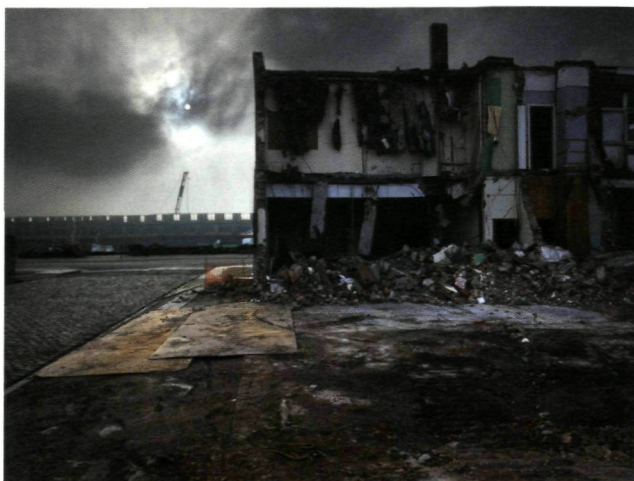
En de 'hogere overheid'?

Er is nooit openlijk overleg gebeurd tussen Brussel en Oostende en er wordt nooit schriftelijk advies gevraagd. Niks op papier is altijd handig voor oplichters. Het loopt verder fout: in de studie Arcadis-Gedras en ook bij de berekeningen spreekt men al niet meer over maritiem gebied als het over de Oosteroever gaat vanaf de H.Baelskaai. Hier is er sprake van een *verborgen agenda*: men wil een heel andere invulling van dat gebied.

Als men die plannen bekijkt en dat allemaal hoort, vraagt men zich af: is er toekomst voor de haven van Oostende?

Oostende is groot geworden dankzij zijn haven en de mensen die er werken. De nieuwe afbakening zeegebied Oostende, waardoor het havengebied ongeveer 1/3 krimpt, zou elke mogelijke toekomst voor een werkende haven onmogelijk maken. En dit zou alvast voor de eerste 20-30-50 jaar onomkeerbaar zijn. De economische en maatschappelijke schade hierdoor zou onaanvaardbaar hoog liggen.

Interview: Stefaan Pennynck

De beelden die we hierboven afdrucken zijn van Luk Debruyne (°Gent 1951). Deze kunstenaar woont en werkt in Zwaalm. Hij volgde een opleiding grafiek en monumentaal tekenen aan het Hoger Sint-Lucasinstituut te Gent. Naast grafisch werk uit Debruyne zich ook in schilderen, collage, fotografie en digitale technieken. Geeft les 'digitale beeldvorming' en 'jeugdatelier' aan de academie van Sint Niklaas. Meer op <http://users.telenet.be/lukdebruyne/>

Oostendse Oosteroever – Unieke maritieme site met een ziel vzw is een kritische denktank voor wat reilt en zeilt in de Oostendse haven, in het bijzonder wat betreft de Oosteroever.

De troeven en de karakteristieken op economisch, sociaal, cultureel, historisch, ecologisch, recreatief (en toeristisch!) vlak van deze unieke maritieme site vormen een basis voor een duurzame ontwikkeling. Meer dan ooit dienen we alert te zijn voor éénzijdige visies en foute korte termijnbeslissingen, die nefast zijn voor een duurzame toekomst en de ziel van deze site.

Een complete visie over de samenstelling (op economisch, ecologisch, historisch, sociaal en cultureel vlak) van de site Oosteroever is even onontbeerlijk, als het stelselmatige overleg met de aanwezige actoren: de overheden, de nijverheid, de bewoners en andere stakeholders.

Wil je samen met ons, deze visie helpen uitdragen en/of aanvullen met jouw eigen ideeën?

Wordt dan lid van de Vzw Oostendse Oosteroever"

Ook jouw mening telt!

Voor lidmaatschap, donatie, contact en onze recente acties kan je terecht op

www.oostendseoosteroever.be

Onze huidige actiepunten:

- toegekende bouwvergunningen: misleiding data van openbaar onderzoek?
- negeren van bezwaarschriften • verlenging GRUP Zeehavengebied • mobiliteitsstudie • geluidsstudie • maritiem erfgoed in de kijker • algemene quiz

Het unieke karakter van de Oosteroever

In Het Vrije Visserijblad is al enkele maanden een soort van gasttribune te lezen van de vzw Oostendse Oosteroever. De vzw kan er haar mening kwijt over de ontwikkeling van de site Oosteroever. Deze mening is zeer tendentiek en kritisch. Bovendien is ze vooral ook erg eenzijdig en geeft ze enkel de standpunten weer van de eigen vzw. Nochtans omschrijft de vzw Oostendse Oosteroever zichzelf als een kritische denktank voor wat reilt en zeilt in de Oostendse haven, in het bijzonder wat betreft de site Oosteroever: 'De troeven en karakteristieken op economisch, sociaal, cultureel, historisch, ecologisch, recreatief en toeristisch vlak van deze unieke maritieme site vormen een basis voor duurzame ontwikkeling. Meer dan ooit dienen we alert te zijn voor éézijdige visies en foute kortetermijnbeslissingen, nefast voor een duurzame toekomst en de ziel van deze site', staat te lezen op hun site. De vzw verzet zich vooral tegen de ontwikkeling van een woongebied op de Oosteroever en de wijze waarop er ontwikkeld en gecommuniceerd wordt. In wat volgt wil ik wat tegengas geven en wat argumenten aanbrengen die de nood aan woonuitbreiding van de stad Oostende onderbouwen. Bovendien wil ik de éézijdige benadering van de vzw Oostendse Oosteroever doorbreken.

Oostende heeft nood aan woonuitbreiding

De stadsgrenzen zijn bereikt. Uitbreiding is niet mogelijk in zee, maar ook Westelijk met de luchthaven en naar het binnenland toe ligt er beschermd natuurgebied waar bouwen onmogelijk is. In de achterhaven werd met het Plassendaleproject gekozen voor industriële ontwikkeling. Met uitzondering van de Oosteroever is binnen de Oostendse stadsgrenzen de allerlaatste verkaveling 't Baanhof al aangesneden. De enige verdere uitbreidingsmogelijkheid ligt in het Oosten met de site Oosteroever. Merk op dat kleinere inbreidingsprojecten in de binnenstad ook intens worden onderzocht.

Waarom is er nood aan uitbreiding

De Oostendse bevolking veroudert. Dat is een concrete vaststelling. Onder meer door het tekort aan uitbreidingsmogelijkheden wijken veel jonge gezinnen uit naar buurgemeenten Bredene, Oudenburg, Middelkerke en Gistel. Daar is immers wel nog ruimte beschikbaar. De gezinssamenstelling wijzigt en dat heeft een grote impact op ons wonen. Veel meer dan vroeger worden mensen ouder en blijven ze langer thuis. Veel meer jonge mensen gaan alleen en al dan niet met kinderen door het leven. Er is nood aan andere types van woningen die voldoen en betaalbaar zijn voor alleenstaande ouderen en jongeren. Deze zogenaamde gezinsverdunding als gevolg van vergrijzing en gewijzigde maatschappelijke tendensen, zorgt ervoor dat er in Oostende absoluut woningen moeten bijkomen. Om tegen 2020 al 5 procent groei te hebben, zijn er minstens 3.000 nieuwe woningen nodig (zie woonplan Stad Oostende). Doet de stad niets, dan gaan we er met zijn allen op achteruit. Tegen 2020, al met minstens 5 procent. Achteruitgaan betekent voor onze stad dan nog meer verouderen, maar ook verpauperen en armer worden. De centrumstad die in de toekomst sowieso geconfronteerd wordt met stijgende uitgaven, zal deze uitgaven

bij gedaalde bevolkingsaantallen enkel kunnen dragen met hogere belastingen. Is het dat wat de vzw Oostendse Oosteroever wil? Het kan en mag toch niet de bedoeling zijn de dienstverlening aan de bevolking af te bouwen en de belastingen te verhogen? De enige oplossing is uitbreiden waar mogelijk en zoals geschetst moet dit in grote mate gebeuren op de Oosteroever.

Ondernemersklimaat

De Hendrik Baelskaai en haar omgeving ligt er al jaren desolaat bij. Er wordt daar niet geïnvesteerd. Het ondernemersklimaat is er ongunstig. 'Schuld van de overheid', argumenteert de vzw. De waarheid heeft toch haar rechten. Het hart van de Oosteroever is en was de visserij. Flor Vandekerckhove, eminent kenner van de sector en uitgever, redacteur en duivel-doet-al van Het Vrije Visserijblad, beschrijft in zijn meesterwerk 'Amandine', zeer mooi de teloorgang van de visserijsector in onze contreien. Ijsland beschermde steeds strenger zijn visgronden, kabeljauwoorlogen, mazoutcrisissen, Nederlandse kapers op de kust, visserijquota en vangstbeperkingen, eigenbelang van onze Vlaamse reders, arbeidsomstandigheden die niet meer van de tijd waren, visaanvoer per vrachtwagen en vliegtuig, internationalisering van de markt en de visveilingen. Dat zijn de echte verklaringen dat het ondernemersklimaat niet meer optimaal is en was. Daarboven was ook het verdwijnen van de RMT, die met haar werkhuizen manifest aanwezig was op de site en de dalende roro-traffic mee oorzaak van minder beweging en dalende industriële activiteit op de Oosteroever. Toch is niet alles negatief. De stad Oostende investeerde fors, met steun van de Vlaamse overheid, in de achterhaven met Plassendale en in de haveningang vanuit zee. Nieuwe industriële activiteiten komen op gang in de achterhaven. De keuze voor logistiek, onderhoud en opbouw van windmolenparken blijkt een schot in de roos met veel toekomstmogelijkheden voor de voorhaven.

Wonen op de Oosteroever

De stad wil niet in een neerwaartse spiraal terecht komen. Oostende kijkt vooruit en kiest terecht voor woonontwikkeling op de Oosteroever. De uitdagingen zijn immers gigantisch. Verschillende mogelijkheden van de site moeten harmonieus samengaan en een winsituatie creëren voor iedereen. Het moet een én-én verhaal worden, geen of-of verhaal. Hedendaagse visserij en het besef dat de Ijslandvaart nooit terugkomt, strand, duinen, recreatie, erfgoed, havenbedrijvigheid, offshore én wonen moeten op de Oosteroever echt kunnen samengaan. Daarom hou ik een pleidooi voor een voluntaristische houding bij alle partners die morgen van de Oosteroever een toffe wijk zullen maken. We mogen niet in het eigen gelijk blijven hangen, maar open van gedachten wisselen, fouten corrigeren en samen vooruit denken zodat het morgen op de Oosteroever leuk wonen en werken is.

Jan Vanroose
Gemeenteraadslid Oostende

De Onzichtbare Haak

Peter T. Leeson is een bekende Amerikaanse econoom met een apart gevoel voor humor en een grote interesse in piraten. Van dat laatste getuigt zijn boek *The Invisible Hook* ⁽¹⁾, de onzichtbare haak, een werk over de pirateneconomie. Van het eerste getuigt de opdracht in dat boek, waarin hij zijn geliefde publiekelijk een huwelijksaanzoek doet: 'Ania, I love you; will you marry me?'

Of Ania op 's mans aanzoek ingegaan is weet ik niet. Wel weet ik dat Leeson een mooi, interessant en inspirerend boek afgeleverd heeft.

Over de historische piraterij schreven wij al eerder in ons blad. ⁽²⁾ Het boek van Leeson wijkt daarvan af omdat hij, in tegenstelling tot die andere auteurs, vanuit de economische theorie vertrekt om de piratenmaatschappij te beschrijven.

Leeson ziet in de pirateneconomie de theorie van Adam Smith (1723-1790) bevestigd. Die ijkte destijds de theorie van de 'onzichtbare hand' waarmee de markt de economische zaken naar behoren zou regelen. Smith ging van twee vooronderstellingen uit. Ten eerste zoekt elke mens zijn eigen profijt, de mens wordt gedreven door hebzucht. Ten tweede zouden mensen rationele wezens zijn die dat eigenbelang efficiënt nastreven, op de wijze die hen het minste kost. Het is een theorie die bij elke economische crisis weer veel vragen oproept, maar die desalniettemin in economen als Leeson grote verdedigers vindt.

Ook piraten functioneren volgens de wetten van de onzichtbare hand. Omdat 't piraten zijn, maakt Leeson er, geïnspireerd door de fictieve piraat kapitein Haak, een onzichtbare haak van. De econoom ziet zijn theorie bevestigd in de historische piratengemeenschappen. Die bestonden hier en daar aan land (Madagascar, Salé, New Providence...), maar toch vooral aan boord van schepen waarop vele tientallen (soms wel 300!) mannen het vele maanden met elkaar moesten uithouden. Hoe slaagden die erin orde op zaken te houden?

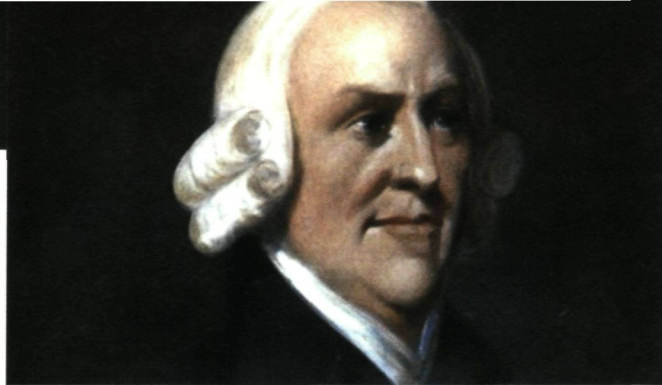
Het is een terechte vraag, want dat waren jonge mannen, bommen van testosteron, los van God en vaderland; outlaws, mannen die de wettelijkheid verlaten hadden en dus niet door de staat onder controle gehouden werden.

Meer zelfs. Het is bekend dat die gemeenschappen veel democratischer georganiseerd waren dan dat het geval was in de landen die de piraten achter zich gelaten hadden. Aan boord van het piratenschip was de macht gelijk verdeeld, wat schril afstak tegen de koopvaardij waar de kapitein over een dictatoriale macht beschikte. De piratengemeenschap was van een ongeziene vrijheid, de broederschap was oprecht en de eenheid sterk. En er bestond een systeem van sociale zekerheid!

Een eenvoudige matroos aan boord van een piratenschip kon bovendien rijk worden. Leeson haalt een voorbeeld aan uit 1695. De vloot van kapitein Henry Every kaapt een schip met aan boord juwelen en edele metalen ter waarde van £ 600.000. Elk van de kapers kreeg 1.000 £, dat is evenveel als een regulier zeeman in de koopvaardij verdiende in... veertig jaar. Zo'n prijs werd uiteraard niet dagelijks veroverd, maar een uitzondering was dat evenmin.

It's the economy stupid

Koopvaardijsschepen waren streng hiërarchisch georganiseerd. Aan de top bevond zich de kapitein, daaronder de officieren, nog daaronder de gewone zeelui en helemaal onderaan de slaven. De kapitein werd door de reder aangesteld. Hij had veelal een belang in het schip en zijn wil was wet. Dat heeft, net zoals in de hedendaagse visserij, een economische reden. Wie zal er op zee over het kapitaal van de reder waken? Dat is wat in de economie het 'principal-agent problem' genoemd wordt. Om dat probleem op te lossen stuurt de reder zijn zoon soms mee. Die waakt dan over het familiekapitaal. Of de reder maakt de schipper tot een kleine deelgenoot in de rederij. Die schipper wordt dan mede-eigenaar en waakt vervolgens over het schip alsof dat het zijne is. Het zijn tactieken die beletten dat de bemanning lichtzinnig met het kapitaal

Adam Smith, grondlegger van de moderne economische theorie. Hij ijkte het begrip 'de onzichtbare hand van de markt', waarmee de werking van de markt kan begrepen worden.

omspringt, want het is natuurlijk niet waar dat de belangen van reder en van bemanning altijd samenvallen. Zo is het vandaag en zo was het ook al ten tijde van de koopvaardij uit de jaren 1700. Moet hieraan toegevoegd worden dat de almacht van de kapitein een bron van veel misbruiken was?

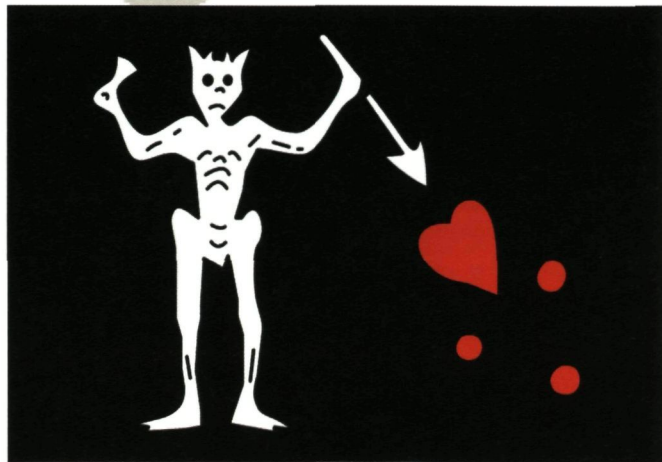
De economische situatie van het piratenschip is fundamenteel anders. Piratenschepen hebben geen reder. Het schip is eigendom van al de piraten die het op zee veroverd hebben.

Het 'principal-agent problem' bestaat daar niet.

Ook op het piratenschip wordt de kapitein door de eigenaars verkozen. Alleen zijn die eigenaars tegelijk ook de matrozen. De eigenaars varen mee en kunnen de kapitein onderweg ook weer afzetten. Er zijn verschillende getuigenissen waaruit blijkt dat dit soms gebeurt. Leeson haalt het voorbeeld aan van een bemanning die gedurende eenzelfde reis dertien keer van kapitein verandert.

Maar als al de opvarenden evenveel te zeggen hebben... waarom kiezen ze dan nog een gezagvoerder? Ook dat valt licht te begrijpen. Het veroveren van een schip vraagt om eenheid in bevel. Zowel het achtervolgen als het gevecht laat niet toe dat daar een democratische en dus tijdrovende discussie aan voorafgaat. Er moet snel beslist worden. Dus kiezen de mannen voor iemand aan wie ze die taak delegeren.

De kapers wisten uiteraard ook wel dat zo'n kapiteinspositie aanleiding geeft tot machtsmisbruik, want de meesten komen uit de koopvaardij waar ze schrijnende toestanden meege-

Een piratenvlag is een logo. Het kenmerkt de onderneming die het piratenschip is. Het logo straalt de merkwaarde uit. Bemanningen op geveerde schepen die de vlag zagen opdagen, wisten waar ze aan toe waren en gaven zich veelal meteen over. De vlag van Zwartbaard toont de dood in de vorm van een duivel met hoorntjes. De zandloper wijst de tegenstander erop dat zijn tijd aan 't verstrijken is. Het bloedende hart laat verstaan niemand moet denken er levend vanaf te komen.

maakt hebben. Ze komen uit een situatie die economen de 'machtsparadox' ('the paradox of power') noemen. Die paradox werd in 1788 voor het eerst beschreven door James Madison, een van de stichters van de USA. Merkwaardig is dat de piraten er honderd jaar eerder al originele oplossingen voor hadden. Een van die oplossingen was hoger vermeld: democratie: één man, één stem. Een andere was 'de scheiding der machten'.

Wie controleert de controleurs? Wij mogen het vandaag evident vinden dat rechterlijke, uitvoerende en wetgevende macht van elkaar gescheiden zijn, zodat niet alle macht in dezelfde handen zit; zodat die verschillende machten elkaar kunnen controleren, maar tijdens de hoogdagen van de piraterij was dat geenszins het geval. De staat werd door niemand gecontroleerd, met alle misbruiken van dien.

Helemaal anders ging het eraan toe op de piratenschepen. Om de kapitein te controleren kozen de piraten een kwartiermeester die over hun belangen waakte. De kwartiermeester oefende welomschreven macht uit. Daartoe behoorden de verdeling van eten & drank en de naleving van de overeenkomsten. De piratengemeenschappen kenden bijgevolg een nooit eerder geziene scheiding der machten.

In tegenstelling tot wat daarover gedacht wordt verliep het piratenleven bijgevolg ordentelijk. Merkwaardig is dat, want er was geen staat die deze orde kon afdwingen? Piratengemeenschappen kenden geen gevangenen, geen rechtbanken, geen politie...

Anarchisme als bestuursvorm

Om te begrijpen hoe dat alles in volle vrijheid kon gebeuren, maakt Leeson een onderscheid tussen de begrippen 'overheid' en 'bestuur' ('government' en 'governance'). De overheid is de staat, een macht gebaseerd op dwang. Wie bijvoorbeeld weigert zijn belastingen te betalen zal daar door de staat toe gedwongen worden.

Er zijn evenwel andere manieren om een gemeenschap te besturen. In tegenstelling tot de staat die je onder dwang verplicht tot gehoorzaamheid, is 'governance' een vrijwillige overeenkomst. Dat gebeurt bijvoorbeeld in een flatgebouw waar de bewoners bepaalde afspraken maken waaraan elkeen zich te houden heeft.

Op dezelfde manier maakten de piraten onderlinge overeenkomsten. Die beletten conflicten of ze schakelden bijkomende kosten uit die door slecht gedrag (bijvoorbeeld roken in de nabijheid van munitie) konden veroorzaakt worden. In de economie spreekt men over 'negative externalities'.

Ze gebruikten die overeenkomsten ook om profiteurs de pas af te snijden. In de economische theorie heet het dat er mechanismen moeten zijn die zorgen dat iedereen zijn steentje bijdraagt om de 'nonexcludable' goederen te verwerven.

Om dat alles te regelen werden er piratencodes opgesteld. Die werden door elke piraat - in consensus - goedgekeurd. Die consensus werd niet omwille van idealistische motieven nagestreefd, maar door wat economen de 'Tiebout competition' noemen: wanneer mensen 'kunnen stemmen met hun voeten' dan moet het bestuur erover waken dat de reglementen door iedereen gedragen worden, zoniet poetsen teveel mensen de plaat richting concurrentie.

De piraat Edward Thatch, alias Blackbeard, boezemde het meeste schrik in. Zijn bewust gecultiveerde uiterlijk moest die schrik ook opwekken, zodat zijn tegenstanders zich zonder slag of stoot overgaven. Zijn uiterlijk was bijgevolg een kwestie van 'image building', een marketingterm.

De piratengemeenschappen beschikten zelfs over een vroeger vorm van sociale zekerheid. Wie gekwetst werd kon rekenen op een vergoeding. Ook dat vindt zijn verklaring in de piraten-economie: wie zich verzekerd weet zal met meer bravoure aan het gevecht deelnemen, waardoor de kans op economisch succes van de kapersonderneming uiteraard stijgt.

De kostprijs van de consensus

In de piratengemeenschap wordt er niets op dictatoriale manier beslist. In veel gevallen gebeurt het door een democratische meerderheid (de keuze van de kapitein). Soms gebeurt het in zelfs in consensus (het opstellen van de reglementen). Waarom doen ze dat? Omdat kapers idealisten zijn? Wel neen, omdat het hun het meeste profijt oplevert. Elk bestuur brengt immers ook kosten met zich mee.

**AANKOOP
GOLD**

AALST

LOUIS D'HAESELEERSTRAAT 4
9300 AALST
0484 20 20 71
OPEN: DIN - ZAT VAN 10U - 12U
EN 13U30 - 18U
GESLOTEN: ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

OOSTENDE

VAN ISEGHEMLAAN 72
8400 OOSTENDE
059 50 67 29
OPEN: DIN - ZAT VAN 10U - 12U30
EN 14U - 18U
GESLOTEN: ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

GRATIS PRIJSOFFERTE

GOUD ♦ DIAMANT ♦ ZILVER

DIRECTE BETALING

ANTIEKE JUWELEN

BRUGGE

DWEERSTRAAT 8
8000 BRUGGE
050 34 02 28
OPEN: MAAN - ZAT VAN 10U - 12U
EN 13U30 - 18U
GESLOTEN: ZON - EN FEESTDAGEN

LOKEREN

MARKT 63
9160 LOKEREN
0486 92 66 30
OPEN: DIN - VRIJ VAN 10U - 12U
EN 14U - 18U
GESLOTEN: ZAT - ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

BUDDYSGOLD@HOTMAIL.COM
WWW.BUDDYSGOLD.COM

Edwin LAUWEREINS

Havenstraat 3 • 8400 Oostende
T 0475 61 65 89 • F 059 50 06 41

SCHEEPS- EN ALGEMENE SCHILDERWERKEN

Ten eerste zijn er 'decision making costs'. Hoe meer mensen er betrokken worden bij de beslissingen hoe duurder. Goedkoopst is één persoon die alles beslist.

Maar er zijn ook nog andere kosten: de 'external costs'. Die worden gedragen door degenen die het niet eens zijn met de beslissing. Wanneer de dictator beslist om de toegelaten snelheid in de dorpskom van dertig km/ uur op te trekken naar 120 km/ uur, dan wegen die externe kosten bijzonder hoog voor alle ouders die daardoor een kind verliezen in een auto-ongeval. Beslissingen die in unanimitieit genomen worden zijn daarentegen qua externe kosten extreem laag, want ieders belang is daarin vervat. Vandaar dat de piratenwetten in consensus genomen worden. Ze verzekeren iedereen van een gelijke verdeling van de buit.

Imagebuilding

Net zoals de hedendaagse merken dat doen, hechten ook de piraten veel belang aan hun imago. Wie het logo van Mercedes ziet, denkt aan hoge kwaliteit. Mercedes doet dat niet voor de show. Bedoeling is de winst te vergroten, want door zich een imago van hoge kwaliteit aan te meten kan het bedrijf zijn wagens duur verkopen. Ook de piratenvlag is er niet voor de show. De beruchte Jolly Roger, heeft krek dezelfde bedoeling als de vector van Mercedes.

Wanneer de piraten de doodskop hesen, dan wisten de bemanningen op de geviseerde schepen wat hun te wachten stond. Gevolg was dat de tegenstanders zich zonder slag of stoot gewonnen gaven. De buit werd dan zonder slag of stoot (en dus met een minimum aan kosten en tijdverlies) verworven. Bovendien werd op die manier verhinderd dat het te kapen schip (en zijn lading) schade opliep.

Ook folteringen pasten in die imagostrategie. Net zoals dat in de hedendaags auto-industrie het geval is moesten de piraten hun merknaam populariseren. De 'mond aan mond reclame' is/ was daarin belangrijk. Overwonnen kapiteins werden niet alleen gefolterd om na te gaan of ze geen schatten verborgen hielden. Sommige bemanningsleden van die schepen werden vervolgens vrijgelaten, zodat ze thuis konden vertellen hoe wreed het eraan toegegaan was. Die verhalen zorgden er vervolgens voor dat andere kapiteins er niet aan dachten spullen achter te houden. Sommige kapers gingen heel ver in hun *imagebuilding*. Dat is bijvoorbeeld het geval van Zwartbaard, wiens baard niet weinig bijdroeg tot zijn imago van meedoogenloze kaper.

Slavernij

De koopvaardij schepen in de XVIIIe en XVIIIe eeuw hadden soms zwarten aan boord. Meestal waren het slaven. Op piratenschepen lag het aantal zwarte bemanningsleden doorgaans hoger, soms overtrof het de helft van de bemanning.

Soms genoten die zwarten dezelfde rechten als de blanke kapers. Ze droegen wapens, kregen taken toegewezen en hadden recht op hun deel van de buit, soms klommen ze op tot vooraanstaande posities. Waren piraten principiële tegenstanders van de slavernij? Geenszins.

Het hebben van een slaaf is economisch alleen maar interessant als je er de enige eigenaar van bent. Aangezien kapers allemaal samen eigenaar zijn, vervalt dat voordeel. De opbrengst van de slaaf moet verdeeld worden over heel de bemanning. Omgekeerd: één slaaf die de boel tegenwerkt kan verantwoordelijk zijn voor de dood van heel de bemanning. Economisch is het dus veel interessanter om van de slaaf een vrije piraat te maken, iemand die zich ten volle inzet. En dat is dan ook wat in veel gevallen gebeurd is.

Moraal

Leeson heeft zijn punt gemaakt: hebzucht werkt! Hun hebzucht heeft naar progressieve instituties en praktijken geleid, bijvoorbeeld naar een grondwettelijke democratie, een systeem dat elders in de XVIIe en XVIIIe eeuw onbekend was. Hij verwijst ook naar de XIXe eeuwse christen-socialist Charles Kingsley die in het piratenschip een lichtend voorbeeld van een arbeiderscoöperatie zag.

Leeson, die een onvoorwaardelijk voorstander van het kapitalisme is, mag daar bezwaren tegen opperen, zelf leer ik uit zijn boek dat het wel degelijk mogelijk is een samenleving te organiseren zonder kapitaalbezitters en zonder staat. En dat die samenleving oneindig veel democratischer kan zijn dan deze die we vandaag kennen.

Flor Vandekerckhove

(1) Peter T. Leeson. *The Invisible Hook. The Hidden Economics of Pirates.* Princeton University Press. Princeton & London. 2009. 271 ps. ISBN 978-0-691-13747-6.

(2) *Vissers en piraten, verslag van een studiedag Piraten versus visserij in Navigo.* HVVB IV/2012. p.18. — *Op zoek naar Libertalia III. Geen God geen Meester in HVVB XI/2010.* p.19 e.v. — *Op zoek naar Libertalia II. Piraten van de Caraïben in HVVB X/2010.* p.24 e.v. — *De onafhankelijke piratenrepubliek van Salé en de utopie van Libertalia in HVVB VII/2010.* p.23 e.v.

Coignez & van Niel Schuuren

Advocatenkantoor

Kantoor
Edgard Gevaertdreef 10
9830 Sint-Martens-Latem

Contact
T: 09 222 55 50
F: 09 244 55 90
M: 0486 17 10 74
svns@glegal.be

Rederscentrale verlaat Oostendse Oosteroever

De Raad van Bestuur van de Rederscentrale heeft beslist het kantoor op de Hendrik Baelskaai te Oostende te verhuizen naar Zeebrugge. Het nieuwe postadres wordt daar Ierse Zeestraat 50, 8380 Zeebrugge. 'De verhuis naar de nieuwe kantoren zal naast functionele voordelen, ook leiden tot een imagoverbetering', aldus het Informatieblad van de Rederscentrale in haar editie van februari.

Volgens de mededeling is de verhuis slechts tijdelijk. Bij het aankopen van nieuw meubilair 'wordt er uiteraard zo veel mogelijk rekening gehouden met de terugkeer naar de maatschappelijke zetel in Oostende na de verwachte projectontwikkelingen op de Hendrik Baelskaai.'

North Sea Chefs promoten bijvangst

Vlaams minister-president Kris Peeters heeft in Brugge op 11 maart zijn handtekening gezet onder het 'Charter North Sea Chefs' (onder meer Filip Claeys van De Jonkman, Kobe Desramauts van In de Wulf en Jason Blanckaert van J.E.F. Met het charter verbinden de keukenchefs zich ertoe om te werken met de bijvangst van door Belgen aangevoerde vis. De Vlaamse regering ondersteunt het project met 159.000 euro.

Er werd een protocol met enkele reders afgesloten om minder bekende vissoorten aan te land. Al te vaak worden die nu weer in zee gegooid, terwijl het toch zeedelicatessen zijn. Steenbol, pieterman, hondshaai en meerkat behoren nu tot de soorten die deze chefs op de menukaart zetten. Daarmee wil de sector de druk wegnemen van de klassieke vissoorten die gebonden zijn aan quota. (Zie ook elders in dit blad: 'Een interview met Marloes de Poes'.)

Haringhaai internationaal beschermd

Natuurpunt is enthousiast over het akkoord over de bescherming van de haringhaai, een Belgische soort. Op de CITES-top in Bangkok (Thailand) werd daarover een akkoord bereikt. Het voorstel van de Europese Unie kon op een 2/3de meerderheid rekenen. Verschillende Aziatische landen die grof geld verdienen aan de internationale handel in haaien(vinnen), boden fel weerstand.

De Conventie over de Internationale handel in Bedreigde Soorten (CITES) is een overeenkomst tussen 172 landen die de handel in bedreigde dieren en planten regelt. Doel is te voorkomen dat bedreigde dieren en planten uitsterven. Meer dan 800 wilde dier- en plantensoorten mogen door de Conventie wereldwijd niet meer worden verhandeld. Voor ongeveer 25.000 soorten zijn speciale vergunningen nodig. Ook de meeste

afgeleide producten van deze planten of dieren (zoals ivoor, kaviaar, hout, zaden van planten, ...) worden door CITES beschermd en kunnen dus niet zomaar verkocht worden.

Voor de Haringhaai gold sinds 2010 al een Europees vangstverbod, maar lidstaten die niet tot de Europese Unie behoren, zoals Noorwegen en IJsland, bleven jagen op de resterende exemplaren. Door de lucratieve export belandden ze zo nog steeds op de markt, ook in Vlaanderen. Nu wordt dit achterpoortje gesloten.

Kustkompas

De derde editie van het kustkompas is uit. Daarin ontwikkelt het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer weer een duurzaamheidsbarometer. Die maakt het mogelijk om de ontwikkelingen aan de kust inzake toerisme, wonen, milieu en natuur, recreatie, havenbedrijvigheid, klimaatwijziging en zeewering op te volgen.

Wie de editie doorbladert vindt in een oogopslag de kusttrends van de voorbije jaren weer. Zo leer je dat de stroom dagtoeristen dat met de trein naar zee komt, steeg van 8% in 1997 tot 15% in 2008. Het tweedeverblijfstoerisme stijgt t.o.v. het verblijf in hotels, gastenkamers, campings en gehuurde vakantiewoningen. Nog jaarlijks neemt het aantal 60-plussers toe tegenover jongeren onder de twintig jaar. In 2010 was nog 62% van alle kansarme buurten in de provincie in de kustzone te vinden. 22% van de oppervlakte van de kustgemeentes krijgt één of andere vorm van natuurbehoudbescherming. Dat aandeel is veel groter dan de rest van Vlaanderen (14%). In 2010 produceerden de kustgemeentes gemiddeld 219 kg restafval per inwoner. In de rest van Vlaanderen is dat maar 150 kg, maar in 1994 bedroeg dat cijfer aan de kust nog 442 kg! Ook de geconstateerde olielozingen op zee daalden spectaculair van 54 in 1992 tot 11 in 2011.

Het Kustkompas telt 80 bladzijden en is gratis te krijgen bij Coördinatiepunt duurzaam kustbeheer, Wandelaarskaai 7 Oostende. Het kan ook gedownload worden via www.kustbeheer.be.

Foto's aan boord van de Wandelaar

Op vraag van de bemanning van de overheidsrederij VLOOT en van de loodsen, werd een initiatief op gang getrokken om het kale interieur van de WANDELAAR aan te kleden. Een aantal loodsen blijken waardevolle amateurfotografen te zijn. In verschillende gemeenschappelijke ruimten van de Wandelaar hangen nu foto's van kap. William De Vlaminck (zeeloods), kap. Wim Pandelaers (zeeloods) en kap. Frank Snykers (kustloods).

Van boot tot bord in Seafont

In het maritiem Themapark Seafont in Zeebrugge opent de nieuwe tentoonstelling Vis van boot tot bord de deuren. Dit gebeurt tijdens een lanceringweekend op 6 en 7 april. De bezoekers worden er dan verwelkomd door een 'typisch vissersfiguur' en ze kunnen er maritieme workshops bijwonen. Auteur Katrien Vervaele houdt er een vertelmoment terwijl je kunt genieten van visproevertjes. Voorverkoop-tickets kunnen gereserveerd worden via www.seafont.be.

Teruggooiverbod en selectieve sleepnetten

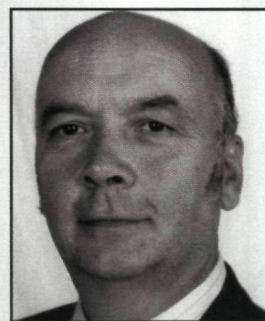
Al vele jaren probeert het ILVO alternatieve netten te ontwerpen die in de boomkorsvisserij toegepast kunnen worden. Bedoeling is een net 'uit te vinden' dat op de zeebodem zo selectief mogelijk aan 't werk is. Scheidingspanelen met vierkante en ruitvormige mazen moeten ondermaatse vissen en soorten waarop niet doelgericht gevist wordt uit het net weren. Tot nu toe zijn de resultaten niet bevredigend. ILVO doet dan ook een oproep tot de vissers om mee te denken over praktische manieren om de netten selectiever te maken, want wellicht komt er uiteindelijk wel een teruggooiverbod. Tegen die tijd zou er een efficiënt alternatief net gevonden moeten zijn. Dat is nu nog niet het geval 'want het gewenste resultaat is nog niet bereikt.'

ZEEVISSERS - VISBEWERKERS
- HAVENARBEIDERS - ZEELIEDEN EN BINNENSCHIPPERS
VOOR AL UW PROBLEMEN

WENDT U TOT DE

Zeemansbond A.B.V.V.

Ivan Victor
Federaal secretaris
zeeverij

Nieuwpoortsesteenweg 98,
8400 OOSTENDE.

T 059 55 60 85

F 059 70 51 33

E-mail:

Ivan.Victor@btb-abvv.be

R. Vermote:
gewestelijk secretaris

0476 23 40 28

Heiststraat 3

Zeebrugge

Tel.: 050/54 47 15

Fax: 050/54 42 53

E-mail:

renaud.vermote@btb-abvv.be

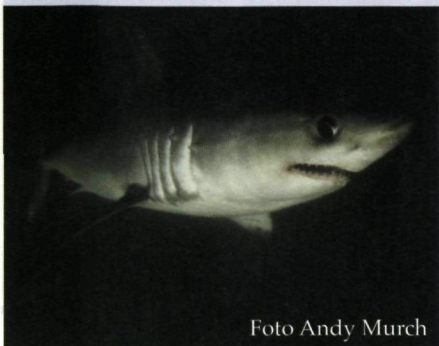

Foto Andy Murch

Uit de bibliotheek van Neptunus (20)

U aangeboden door Peter Holvoet-Hanssen

Bibliothecaris Peter Holvoet-Hanssen: 'Grr! Grrr! Poëzie zet de mallemlen van deze wereld even stil, entert de vluchtige oppervlakkigheid, neemt de tijd bij de kraag. Voor de tweede maal: Jörg Pyl.

Bibliografie: zie vorig HvVB-nr. Zijn bundel 'De avonden vallen en de sterren' is nog niet verschenen, maar Poseidon is reeds in bezit van deze krachtige verzen die u bij het nekvel pakken richting fonkelende dieperik ...'

De onzichtbare hand

I

Ontzetting grijpt ons bij de arm
leidt ons naar de duistere grotten, leert
ons met giftige slangen spreken,
voor ooit je weet maar nooit,
wij zijn allemaal zigeuners
te gast en op zoek naar wat geluk.

Maar in de groezelige grot van de grauwe gruwel
van de onzichtbare hand loeren gebleekte beenderen
van zwakken en kinderen.
In de riolen gist het gas van zwarte onderbuiken.

Het regent, drek vloeit naar zee
tongen liggen op de zeebodem tussen
afval, belanden ooit op dure borden.
O rechtvaardigheid, dit is gerechtigheid
o mijn god,
kan het ook niet helpen.

II

De onzichtbare hand is ontsnapt
uit de grauwe groezelige grot van de gruwel,
heeft de muren die haar gevangen hielden
verbrokken en de stenen verkocht voor
dertig zilverlingen en wat opties
als aandelen van lang vervlogen tijden
toen mensen nog gelijk waren.

De onzichtbare hand gaat op stap
naar Marks graf waar zij de rozen
van Luxemburg plukt en in de
komposthoop van de dodenakker
mikt. Zij vloekt Engels.

III

De vloot wordt bestuurd door de onzichtbare hand,
laat zich verleiden door zingende lokkende sirenes
met gouden kettingen en diamanten diademen.

Zes hondenkoppen jagen de boten weg van Scylla.
Stuurlui vluchten in paniek naar Charybdis langs
verdrongen sirenes met opgezwollen buiken
drijven boven op de glinsterend golven
als glanzende maanstenen in het vale maanlicht.

Het water zuigt de vloot van de onzichtbare hand
naar zwarte gaten, zit daar ergens een god?
Roeiers in de galeien verdrinken
we zinken, worden verzwolgen.

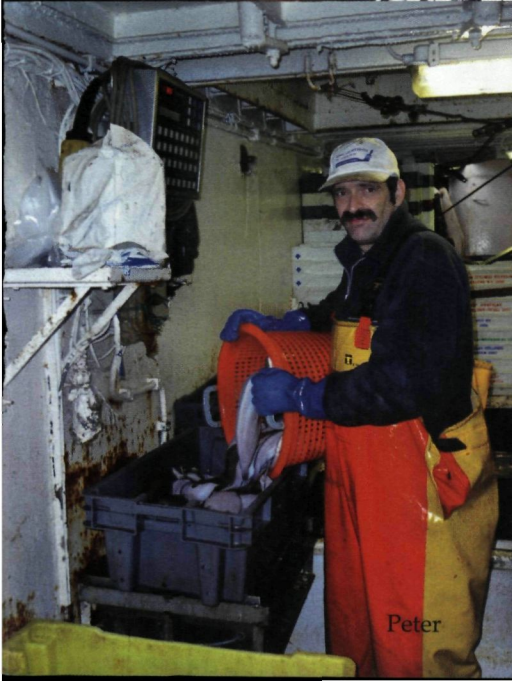
De boeven zitten aan het roer,
Charybdis sluit de zee boven ons,
Er is geen hemel duizend vadem diep,
O mijn god!
Wil niet meer helpen.

Jörg Pyl

Het leven zoals het is:
Op zee met de 0316 Aegir

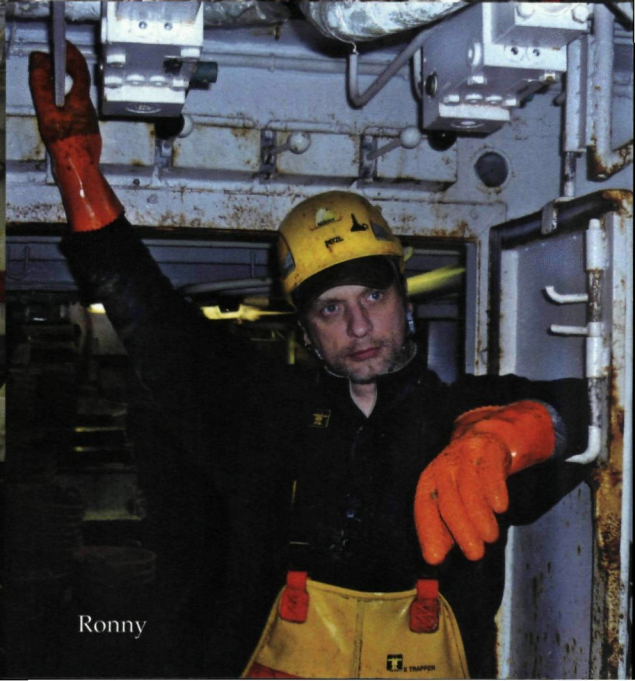
Foto's © Ronny Pieters

Peter

Marnix

Ronny

Pascal

Marnix & Bjorn

Marnix & Pascal

Jarno

Bjorn

Marnix & Robin

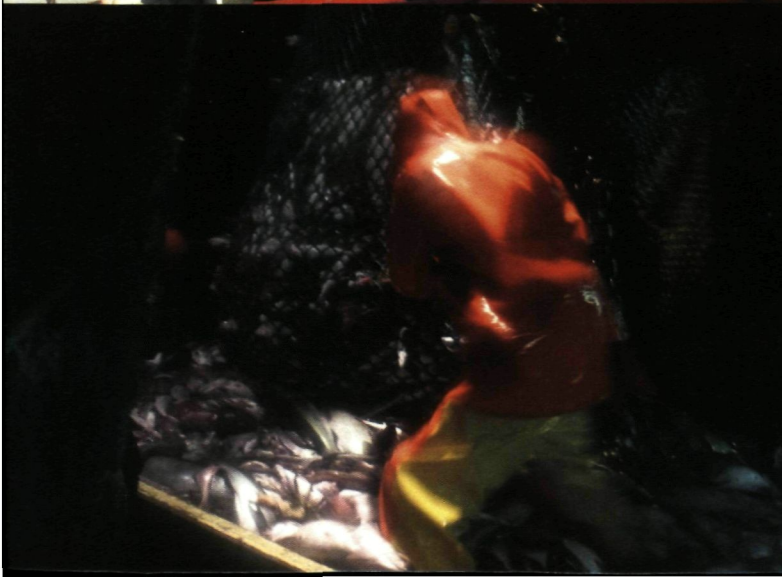
Peter, Bjorn & Robin

Pascal

Jarno

Yves Goossens, Gentenaar en zeeman

Yves Goossens (°1968) mag dan wel een geboren en getogen Gentenaar zijn, hij is ook een zeeman. Zeilen leerde hij al vanaf z'n zevende. Ook de scheepvaart op het kanaal Gent-Terneuzen fascineerde hem al van jongs af aan.

Hij volgde de Hogere Zeevaartschool in Oostende en Antwerpen en is kapitein ter lange omvaart. Later behaalde hij ook een Master of Business Administration.

Negen jaar voer hij als officier ter lange omvaart bij o.a. de Belgische rederijen Exmar en CMB. Hij werkte zeven jaar aan wal bij de sleep- en reddingsdienst URS. En hij is sinds 2004 algemeen directeur van DAB VLOOT van het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust.

VLOOT is een relatief jonge loot binnen de Vlaamse overheidsdiensten. Vóór de oprichting ervan, in 2004, waren de vaartuigen verspreid over diverse diensten als Loodswezen, Zeevaartpolitie, reddingsdienst... Al die diensten hadden ook hun eigen logistieke steun om de schepen varende te houden. VLOOT is nu de officiële reder van de overheid. VLOOT bemant alle vaartuigen, houdt ze operationeel, vercharteren ze desgevallend aan de andere diensten zoals het Loodswezen, douane, scheepvaartpolitie...

Een klassieke rederij beheert een bepaald type schepen: tankers, cruiseschepen, containervaartuigen, vissersschuiten... VLOOT daarentegen heeft erg gespecialiseerde en veelal ook unieke vaartuigen: politievaartuigen, boeienleggers, reddingsvaartuigen, veeboten, hydrografische vaartuigen, redeboden, swath's... die hebben specifieke opdrachten met speciaal daartoe opgeleide

bemanningen en een eigen onderhoudsprogramma. VLOOT zet de vaartuigen in voor tal van overheden, maar krijgt ook al eens opdrachten, rechtstreeks of via partners, van privébedrijven, vooral in de groene energiesector: de betonning in en rond de windmolenparken, begeleiden van zware transporten, controlevaarten...

VLOOT heeft vaartuigen gestationeerd in Nieuwpoort, Zeebrugge, Vlissingen, Gent en Antwerpen. Toch is Oostende zowat de thuishaven. Niet alleen de hoofdzetel maar ook de meeste vaartuigen liggen daar. Zo'n 290 varende, administratieve en technische werknemers (51%) werken in Oostende. Net als de baggerwereld kampt VLOOT met personeelstekort. Daarom stelt VLOOT stageplaatsen ter beschikking aan het maritiem onderwijs en werkt de rederij nauw samen met die scholen. Veel jongeren krijgen bij VLOOT de kans om door te groeien en carrière te maken.

Marc Loy

BRIEF UIT HET BINNENLAND

WAAR IS DEN TIJD?

Gisteren zat ik op "de gezongen messe", een bijeenkomst van folkmuzikanten die samen jammen. Ze speelden in vzw 't Uilekot, het boekencafé in Herzele waar ik nogal wat nachten slijt. En na het spel kwamen de verhalen. De oudste tooghanger was Oswald Tahon van 't Kliekske. Naast hem zat Alex Rosier, den Ali. Iets verder Luc Van Der Smissen. Die werkt in een fabriekje waar ze landbouwploegen maken. Daar gebruiken ze stokoude machines voor, degelijk robuust materiaal.

We hadden het over vroeger. Over hoe we in Geraardsbergen elk jaar Maria gingen halen uit de kerststal om die in een politiecombi te gaan zetten. Hoe we de zomerse kermisstoet ophiielden door er met een piano door te stappen voor een festivalletje aan de overkant van de straat. Hoe we ons in het stadspark bij de fotosessies van de communiefeesten verkleed tussen de families begaven om ongevraagd mee op de foto te gaan staan. De koloniale olifant in het stadspark roos verfd. Telkens weer lag er wel iemand met de politie overhoop. Die nam dat nogal sportief op. En wij? We zijn allemaal op onze voetjes beland en ergens terecht gekomen. 't Zijn nog altijd de gemakkelijkste mensen niet, maar niemand is (tegen alle voorspellingen in) beroepsdopper of terrorist geworden, aan de drugs geraakt. Er zitten geen kinderen in onze kelder. De meeste gehoorde zin gisteren was 'Als je dat nu zou doen, dan kom je er allicht niet met een GAS-boete vanaf!'

Zelfs hier, in de Onafhankelijke Republiek Z.O.-Vlaanderen, voel je het. Er mag niks meer. De mensen kunnen van mekaar nog weinig verdragen en de overheid staat permanent klaar met sancties: neen, geen bier drinken op straat. Niet met je gat op de trappen van de kerk gaan zitten om een broodje te eten. Straks wordt ons nog gezegd hoe we moeten kijken, stappen. Welke kleren we moeten of niet mogen aantrekken. Welke streep er in ons haar moet zitten.

Niet dat ik een romantische freak van het verleden ben, maar ik vind het meestal wel spijtig als mooie dingen tegen de vlakke gaan. Als alles proper en afgelikt wordt. Neem nu Oostende. De enige stad aan de kust. Geen koningin meer, wel een stad. In oktober 2011 stelde ik er de documentaire 'Fish and Run' voor in Ciné Rialto. Een familiecinema met pit.

In dit nummer lees ik dat de Rialto dicht is. Gesneuveld in de strijd. De magie van de cinema verdwijnt en wordt vervangen door computer of TV, thuis in de zetel. Multinationals nemen de programmatie over en voeren ze in de richting van De Grote Oeverloze Saaiheid.

Voor die film namen we interviews af op de kaai, in het gebouw van de Rederscentrale, in Vrijsstaat O, op het koertje daar, in het kantoor van Willy Versluys. Dit alles gaat nu verdwijnen en maakt plaats voor afschuwelijke mondaine appartementen. Niks ruigs aan. Witte, hoge betonblokken die je doen denken aan Cannes. Stadskernvernieuwing heet dat. Meestal wil dat zeggen dat de oorspronkelijke bewoners verdreven worden en moeten plaats maken voor 'chique volk'. 'Fish and Run' gaat een mooie toekomst tegemoet, als getuige van het verleden. Wedden dat ik er postuum een prijs mee win? Het geeft een raar gevoel om dingen te zien verdwijnen waar je gewerkt hebt. Zou dat nu aan mij liggen, vraag ik me af? Och ja, als 't Veezeetje maar open blijft en als Rumtown maar muziek blijft maken zeker? Toch wil ik er nog iets over kwijt: het is niet omdat men Oostende in de loop van de geschiedenis twee maal afgebroken en heropgebouwd heeft, dat men dat moet blijven doen. Een mens mag ook eens lekker conservatief zijn, in de 'goeje' zin van het woord dan.

Filip De Bodt
filip.de.bodt@skynet.be

En nog even tijd voor het reclameblok: de uitgever van dit blad komt op vrijdag 5 april spreken én lezen in mijn buurgemeente Zwalm. Dat op één van de 18 activiteiten die deel uitmaken van Lezen in de Lente, een literair evenement in de Onafhankelijke Republiek hier. Op 1 mei is het dan de beurt aan Peter Holvoet Hanssen in Herzele. Tussendoor nog méér van dit zaligs. We verstoppen zelfs een koffer met boeken, Duvel en een VIP-arrangement: www.lezenindelente.be (foto: JoC)

RUMTOWN DOET HET OP Z'N OOSTENDS

Rumtown is een Belgische groep rond de songs van Alex Brackx. Daarin vertelt hij over het zeemansleven, de 'Visserie', kapers, zee, Oostende en verre reizen. De songs worden in het Oostends gebracht. Rumtown speelt pittige, akoestische folkrock. Europese wereldmuziek met onder andere Engelse, Bohémien, Balkan, zydeco en texmex invloeden.

Alex Brackx (Horn, Alex & the Dinner Club, Marjan Debaene) zingt, speelt gitaar, banjo en mandola; Wim Claeys (Ambrozijn, Tref, ...) speelt de accordeon, mondharp en backing vocals; Dirk Doyen (Professor Deaf, ...) hoor je op bas en contrabas; Jochen Roef (Fluxus, Folkwadraat, Austin, ...) ten slotte vind je aan de drums.

Isabelle Van Eeghem trok erop uit om Alex Brackx te interviewen.

Vanwaar je fascinatie voor alles wat met de zee gelinkt is?

Zelf ben ik geboren in Oostende. De familie van mijn moeder was vooral actief in de visserij. Uren heb ik aan de lippen van mijn tantes en nonkels gehangen om naar hun sappige verhalen over de visserij te

luisteren. Ook mijn grootmoeder,

Alice Van Acker, wist me telkens te intrigeren met haar verhalen.

Haar vader, Henri Hosten, heeft de visserij in de familie geïntroduceerd. Mijn grootvader, Hugo

Vanden Weghe heeft tot aan de oorlog op de maalboten gewerkt.

Zo herinner ik mij het verhaal van Wardje 'De Witte' Beuprez. Een

Ijslandvaarder, ingescheept op de O 305 François Musin. Blijkbaar zat de 'zeeduivel' op het schip, want de

elektrische toestellen werkten niet meer. Het is voor de familie nog altijd

een mysterie hoe hij gestorven is.

Of het verhaal van Eduard Azaert, actief op de Z 126 Rene, zijn bijnaam was

Wardje 'De Schuwen' Azaert. De man heeft blijkbaar veel mensen 'overgezet'

tijdens de oorlog. Henri, zijn zoon had examen aan het stad gedaan en zag zo'n leven aan boord niet zitten. Uiteindelijk gaat hij toch mee op zee en komen ze om door een mijnontploffing.

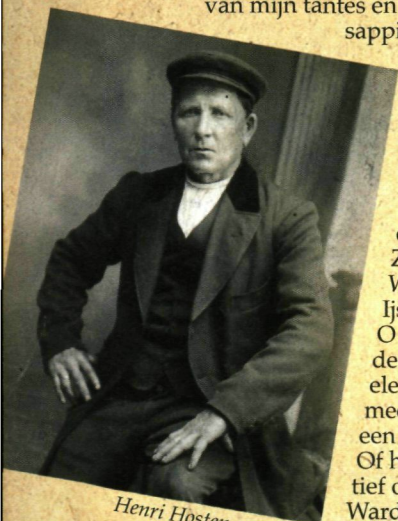
Het nummer 'Island' gaat over een eerbetoon aan Frans Hoste. Het verhaal heeft me zo geraakt dat ik er een song over geschreven heb. Deze jongeman wilde al heel zijn leven gaan varen. Zijn moeder heeft dat altijd tegengehouden. Op een bepaald moment mag hij toch eens mee op zee als 'siesje' (scheepsjongen) met de bedoeling om hem bang te maken voor het vissersleven, zodat hij die gedachte uit zijn hoofd

kon zetten. Het schip is gezonken en zijn lichaam is nooit teruggevonden.

Jullie zingen in het 'Oostends', vanwaar die keuze?

Een maandenlange reis door Midden- en Zuid-Amerika, waarbij ik continu omringd werd door plaatselijke en spontane livemuziek, inspireerde me om de eerste nummers in het Oostends te schrijven. Tegen de tijd dat ik thuis kwam had ik een 10-tal nummers geschreven. Bij mijn thuiskomst heb ik met een bang hart mijn gitaar genomen om de nummers ook daadwerkelijk te spelen. En het zat er bonk op. Ik heb onmiddellijk

Hugo Vanden Weghe, de grootvader van Alex Brackx

Henri Hosten

Wim, Dirk en Jochen opgetrommeld en na twee nummers was het geklonken!

Bovendien heb ik ook een groot respect voor oa. Lucy Monti (Lucy Loes). Op zondagnamiddag ging ik dikwijls naar optredens van haar kijken. Die nummers gingen door merg en been. In 2002 speelde ik samen met Jochen Roef, met onze toenmalige groep "Alex & the Dinner Club", op het Folkfestival in Dranouter. Special guest tijdens dat optreden was Lucy Loes. Ik kan je zeggen dat de tent op zijn kop stond. Fantastisch was dat. Haar nummers bleven jarenlang in mijn hoofd hangen. Soms zijn er mensen in het publiek die vragen om een van haar nummers te coveren maar uit respect voor de dame doen we dat niet.

Alex & The Dinner Club met Lucy Loes op Dranouter 2002

En sinds kort is jullie EP 'Voaren' uit

Inderdaad! Mijn levensloop is voor een groot stuk bepaald door alle verhalen die ik stevast op elk familiefeest te horen kreeg. Ze zijn mijn inspiratiebron en bovendien werd muziek door mijn moeder met de paplepel ingegeven. Ik ben dan ook trots dat deze EP er het resultaat van is. Het is een stille droom van mij dat onze muziek op termijn gedraaid wordt ter ere van jonge vissers. Het 'levenslied' is aan het verloren gaan en wij hopen op deze manier een traditie in ere te houden.

Misschien nog een laatste vraag, vanwaar een Engelse naam voor jullie groep?

Wij zijn ambitieus! We hopen om in het buitenland te kunnen gaan optreden op termijn, Bretagne, Engeland enz. Daar terecht komen op festivals lijkt ons the max!

Interview Isabelle Van Eeghem • foto's JoC

Alle info: www.rumtown.be. — rumtownmusic@yahoo.com
Facebookpagina: <http://nl-nl.facebook.com/pages/Rumtown/>.
Info en boekingen: Alex Brackx, Zwijnaardssesteenweg 55
9000 Gent. 0498/281906

AMANDINE IN SINC'FALA MARKANT KNOKKE-HEIST

Op 19 maart was Het Vrije Visserijblad te gast in het streekmuseum Sinc'fala te Heist. De avond werd ingericht door Markant Knokke-Heist-Duinbergen. Meer dan tachtig aanwezigen keken naar de beeldenprojectie van Jo Clauwaert. Uit de vele foto's die hij aan boord van vissersvaartuigen maakte, selecteerde Clauwaert een reeks die de toeschouwers meenam op zee. Uitgever Flor Vandekerckhove sprak vervolgens over de geschiedenis van de vissersgemeenschappen in ons land en over de achtergronden van Amandine, zijn nieuwste roman.

De roman Amandine kan gekocht worden in Standaard Boekhandel Bredene, Boekhandel Luc (Opex Oostende), Corman Oostende, Standaard Boekhandel Oostende, To Be Brugge, Raaklijn Brugge, Walry Gent, Limerick Gent, Carpe Diem Tielt, Letters & Co Deinze, Restaurant Jolly Sailor & café The Sailor (Oostende). Het kan ook rechtstreeks besteld worden door 24,99 € over te schrijven op rekening 001-1955078-22 van C&DV Productions te De Pinte. Het boek wordt u dan gratis toegestuurd. (foto's JoC)

Kunstenaar Marc Maet en zijn liefde voor Oostende

Karina Blanchar leefde 20 jaar met Marc Maet samen. Karina leerde Marc kennen in de oudejaarsnacht van 1979 en sinds die nacht zijn ze samengebleven. Hij was pas afgestudeerd aan de academie, barstte van energie, enthousiasme en zelfzekerheid en zei: 'In de jaren tachtig word ik beroemd, en maak ik u kinderen', en dat kwam nog uit ook. Isabelle Van Eeghem kreeg de kans om Karina te interviewen.

Marc Maet (°21-06-1955 - +19-06-2000) werd geboren in Schoten en groeide op in Brugge. Op 18 jarige leeftijd trok Marc naar Gent en is er nooit meer weggegaan. Hij bleef zeggen dat hij geen West-Vlaming was. Marc hield niet van de 'kruideniersmentaliteit' in West-Vlaanderen maar voor Oostende had hij niets dan lof.

Wat maakte dat net Oostende die uitzondering was?

Om verschillende redenen. In 1982 won Marc de Europaprijs voor Schilderkunst van de Stad Oostende ⁽¹⁾. Marc was toen 28 jaar. Zelf waren we toen op reis in Venetië en lazen daar bij toeval in een Belgische krant dat Marc de Europaprijs gewonnen had. In die tijd was die prijs winnen heel belangrijk, het was een soort instap in de kunstwereld. Het winnende werk heette 'Cap Coz', geïnspireerd op een zeelandschap in Bretagne, en werd eigendom van de stad Oostende.

Is 'Cap Coz' het enige werk van Marc in Oostende?

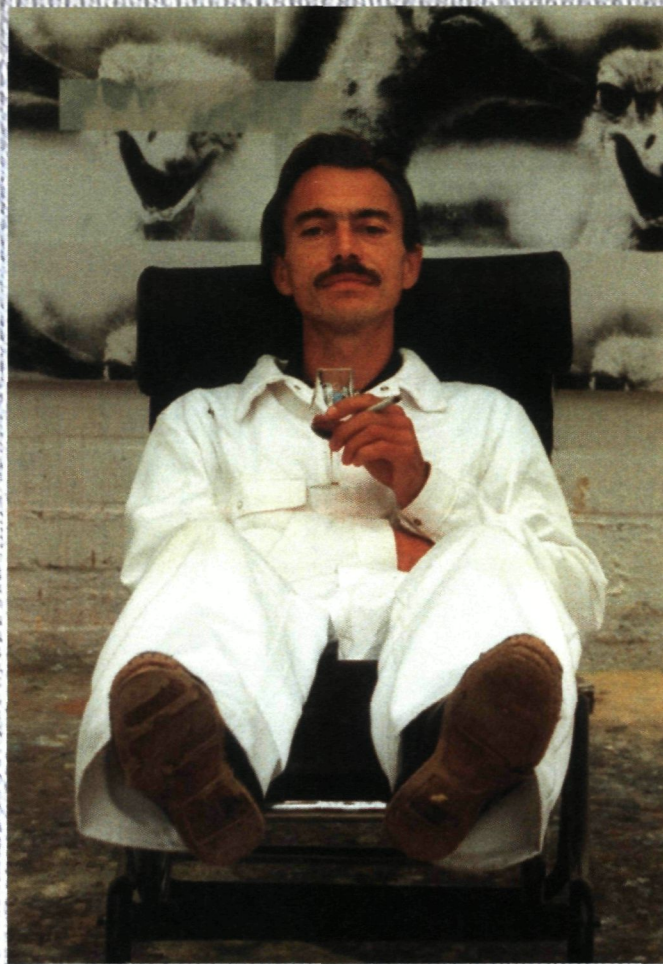
Neen, het museum heeft 3 werken, een 2e werk als gevolg van een solo expositie in 1984 en een 3e werk dat aangekocht werd door de toenmalige conservator van het PMMK (huidige MUZee). Behalve het aangekochte werk dat lang werd getoond in het PMMK van conservator Vandenbussche heb ik geen van de twee andere werken ooit teruggezien. Waarschijnlijk hebben ze een lange weg afgelegd in de kunstwereld, gelegen tussen Stedelijk en Provinciaal museum..... en zijn ze ondertussen in één of andere stock/kelder van het MUZee terecht gekomen.

Laat ons terugkeren naar de speciale band die Marc met Oostende had.

Dat zijn beide ouders van de kust waren zal er zeker voor iets tussen zitten. Maar vooral natuurlijk het licht, als schilder vond hij dat Oostende altijd een speciaal (noorder)licht had. Denken we ook aan Ensor, Spilliaert, Raveel enz. die ook de magische aantrekking met het licht van Oostende hadden. Marc sprak ook dikwijls over 'de wijsheid van de zee' en hij vond dat Oostende iets surrealistisch had zoals je bij veel Oostendenaars terugvindt zoals bij Arno, Kamagurka, etc. en hij hield van de vergane glorie.

Hij maakte ook veel vrienden in Oostende. 'Soortgenoten', zoals o.a. de kunstenaar Luc Martinsen ⁽²⁾. Een vriendschap die altijd is blijven duren.

Onlangs kreeg ik de kans om tekeningen van Marc te zien, vuurtorens en de zee zijn zaken die veel terugkomen in zijn

Marc Maet: "Ik woon in de schilderkunst."

tekeningen maar ik meen mij niet te herinneren dat er boten op stonden? Moest de zee leeg zijn?

Marc had een speciale relatie met boten. Op vlak water peddelen dat ging nog net.

In zijn kindertijd heeft hij een trauma opgelopen, zijn vader was hobbyvisser en als klein manneke ging Marc een enkele keer mee op zee. Marc is toen ontzettend zeeziek geworden en zijn vader heeft hem vastgebonden op de boot opdat hij niet zou springen. Zelf heb ik hem nog een paar keer kunnen overhalen. In Brazilië op de Biënnale van Sao Paulo in 1987 was Marc samen met Leo Copers en Guy Rombouts Belgisch vertegenwoordiger.

In Brazilië wou ik naar de tropen gaan, naar Bahia en de eilanden daar. Opnieuw werd Marc enorm zeeziek en toen heeft hij

gezworen nooit nog één voet op een boot te zetten. Op het einde van zijn leven werd hij al zeeziek door naar een boot te kijken. Moet gezegd worden dat enige overdrijving hem ook wel niet vreemd was.

Voor vuurtorens daarentegen had hij een grote fascinatie. Waar ook te lande of ter zee, als er een vuurtoren of kaap in de buurt was kreeg ik steevast de opdracht om uit te vlooien hoe we er best geraakten. Marc mijmerde over het leven van een vuurtorenwachter, volgens hem was dat een rustig leven en hij zag er zichzelf zijn leven slijten al schrijvend en tekenend. Zo is er een nog een mooie anekdote over een vuurtoren die ik je graag wil vertellen. In de jaren '90 brachten Marc en ik een bezoek aan Luc Martinsen en Els. Het was niet altijd makkelijk om Luc en Els op te sporen maar op dat moment woonden ze op een dakappartement aan het park in Oostende. Uiteraard werden we met open armen ontvangen. We waren verbaasd toen bleek dat de gordijnen dicht waren. Marc had last van claustrofobie en wou toch dat die gordijnen open gingen. Bleek dat het licht van de vuurtoren gans de tijd door de kamer draaide en dat klaar/donker/klaar/donker te lastig was voor het 'koptje' van Luc. Onder invloed van de nodige drank eindigde de avond op het dakterras waar Luc Shakespeare declameerde vanop een ladder, voorzien van de nodige commentaren van Jan de Koninck en Marc. Zelf had ik vooral schrik dat Luc over de balustrade zou vallen maar alles is tot een goed einde gekomen.

Vissen en schelpen komen ook regelmatig terug in zijn werk

Vooral de kleuren intrigeerden hem, parelmoer en zilver. Als we naar Cap Gris Nez op vakantie gingen kon hij uren schelpen verzamelen. Het was dan ook een openbaring voor hem als we in New York die kleuren in verf terugvonden; hij heeft toen de volledige winkel opgekocht en alles naar België laten overkomen. In veel van zijn, naar mijn smaak, beste werk zit dikwijls parelmoer. Hij speelde met het lichteffect dat die kleurtinten teweeg konden brengen.

Russell Scarpulla, Marc Maet en Luc Martinsen

Daarnaast zijn er ook de mossels en de oesters die een belangrijke rol in zijn werk spelen. De mosselen refereren vooral naar de haat/liefde verhouding die hij met de kunstwereld had (de mosselpot van Marcel Broodthaers).

Met oesters daarentegen had hij een grote liefdesverhouding, de erotische uitstraling van oesters fascineerde hem. Hij ging naar de viswinkel de mooiste oesters halen om te schilderen. Marc schreef trouwens ook een boek, gedeeltelijk biografisch, dat hij de titel gaf 'Meisje met oester'. Het boek is nooit uitgegeven. Op het einde van zijn leven had Marc met zowat alles een haat/liefde verhouding. Hij kon ook niet meer tegen de wijsheid van de zee, terwijl hij er voordien zo van hield. Zo hadden Luc Martinsen en Els een groepstentoonstelling georganiseerd in hun woning in de Rogierlaan, het huis heette Villa Jeanine herinner ik mij nog. Plots wou Marc weg, hij wou naar de zee gaan kijken. Hij kon het 'gedoe' van de vernissage niet meer aan, er overviel hem een soort 'onrust'. Toen we bij de zee kwamen werd hij nog onrustiger.

Marc zag de zee die avond/nacht als een onheilspellend 'zwart gat' en wou terug naar Gent.

Terugkeren naar de oertoestand van het niets was sterk aanwezig bij Marc, de aantrekking tot het Nirvana van het niets werd te sterk en waarschijnlijk was zijn onrust die nacht

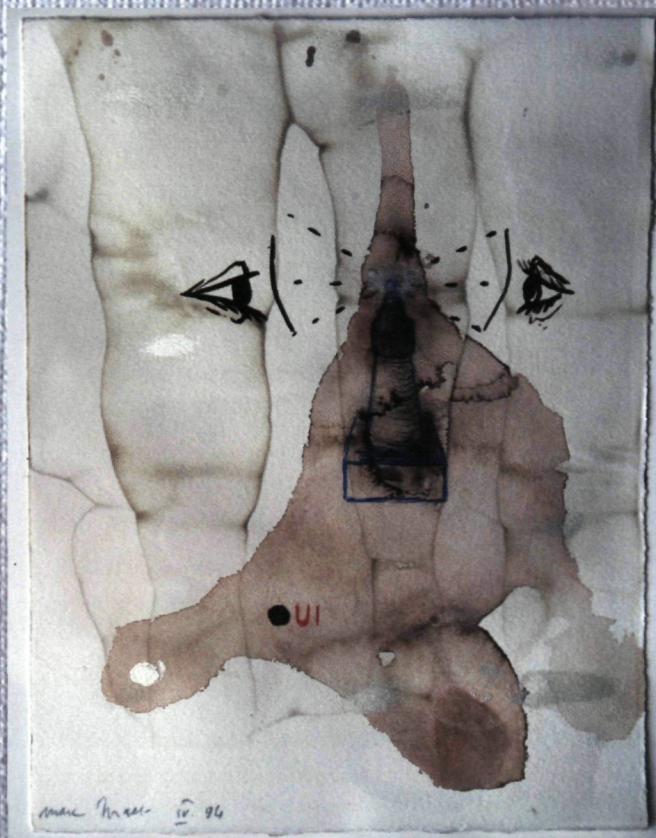

een voorteken van zijn steeds groter wordende drang naar verdwijning; naar het opzoeken van het niets, wat voor hem waarschijnlijk een vorm van alles was.

Isabelle Van Eeghem

(1) De Europaprijs voor Schilderkunst van de Stad Oostende was een kunstprijs die openstond voor alle kunstenaars woonende in één van de landen behorende tot de "Raad van Europa", voor zover ze binnen een bepaalde leeftijdscategorie vielen. De inzendingen werden steeds door een internationale jury beoordeeld. Deze bestond uit gerenommeerde kenners van actuele kunst.
(2) Luc Martinsen, Belgisch kunstschilder, zie artikel HVVB nr. 7 juli 2010.

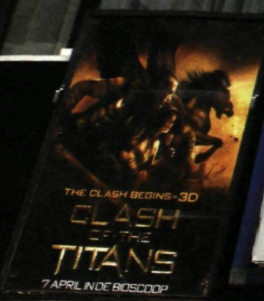
www.marcmaet.com • karina_blanchar@hotmail.com

De vissers en de cinema's

'Soms kreeg je de indruk
dat de film in een vismijn
gedraaid werd.'

www.walle-film.be

Enkele maanden geleden sloot ciné Rialto in Oostende de deuren. Het was een historische gebeurtenis, want daarmee verdween de laatste cinema uit het stadscentrum. De uitbaters hadden dan ook een plechtige verklaring voorbereid: 'Na lang en zorgvuldig overleg zijn we tot het besluit gekomen dat we de uitbating van onze bioscoop, ingaande vanaf begin oktober, niet zullen verder zetten. Een eenduidige oorzaak is hiervoor niet te aan te wijzen, maar de opkomst van digitale media en de dure instap naar digitale projectie heeft ons toch gedwongen tot een versnelde evaluatie.'

Als we die mededeling van haar franjes ontdoen dan staat daar dat de uitbaters de (ongetwijfeld dure) overstap naar de digitalisering niet willen maken. Dus moeten ze wel sluiten, want de verdeelhuizen leveren voortaal alleen nog digitale films.

Had het anders gekund? Elders slagen kleine bioscopen er wel degelijk in de overstap te maken: *Capitole* in Aalter, *Cityscop* in Roeselare, *Rio* in De Haan... Onmogelijk is het blijkbaar niet.

Jeugdherinneringen

Zelf herinner ik me mijn eerste bioscoopbezoek: Peter Pan! Het boek 'Peter Pan or the boy that wouldn't grow up' was in 1924 al eens verfilmd, maar de prent die ik zag was van Walt Disney die er in 1953 werk van gemaakt had. Hoe jong was ik toen? In 1953 was ik vier jaar. Wanneer werd die film in Oostende gedraaid? Was het in de Rialto?

He geheugen van John Aspeslagh functioneert beter. In zijn blog verhaalt hij persoonlijke herinneringen aan de Oostendse cinema's⁽¹⁾: 'De meeste waren gelegen in het centrum alhoewel ook enkele wijkbioscopen een goede omzet hadden. In de zalen van het centrum werden de nieuwste producties vertoond. De wijkzalen programmeerden minder recente prenten, maar de prijs van het

toegangsticket was dan ook navenant. Men miste er echter wel het zit- en kijkcomfort van de gerenommeerde zalen.'

Hij heeft het o.a. over de Roxy aan de Nieuwpoortsesteenweg. 'Voor de prijs van twintig frank bekeek je er een of andere western of avonturenfilm. De houten stoelen zaten wel niet zo gemakkelijk.'

Op het einde van jaren vijftig kwam daar aan de Stuiverstraat de Orly bij: 'Spektakelfilms, die hun beste tijd achter de rug hadden, werden hier in tweede circuit vertoond: Quo vadis, Ben Hur, De Tien Geboden,...'

Al voor de oorlog had de Christelijke Volksbond een eigen zaal aan de A. Colensstraat: *Cinema Nova*. Er werden verouderde films getoond. 'Het weekoverzicht was de week voordien al vertoond in de grotere zalen. Dus oud nieuws. Pas op het einde van de jaren 50 werd de zaal uitgerust voor "cinemascoop" en werden recentere prenten geprogrammeerd.'

Ook de Kapellestraat had zijn bioscoopzalen. Dicht bij de Kapellebrug was de Cameo gevestigd. Aspeslagh weet nog dat 'het Cameootje' bekend was voor zijn 'kiekenkot', een tweede balkon waar men voor een appel en een ei de film kon volgen,

Over *Cleopatra VII*, koningin van Egypte, werden meer dan twintig films gedraaid. In Oostende werd een vissersvaartuig naar haar genoemd. De O 182 werd dan weer genoemd naar haar geliefde Ceasar.

In Oostende sloot de laatste stadscinema de deuren. De cinemareclame van de Rialto (1928-2012) werd vervangen door een wit blad.

Van de cinema Capitole (1957-1987) in de Langestraat van Oostende blijft alleen maar de gevelsteen over. Het bas-reliëf werd door de Brugse kunstenaars Michel Poppe en A. Van Severen gemaakt naar een ontwerp van Jef Hauteceur die zich had laten inspireren door 'De ruiters van de Apocalyps'.

met gegarandeerd een stijve nek na de vertoning. Verder, tussen het Wapenplein en de Langestraat, lag cinema Forum. In de Vlaanderenstraat bevonden zich de Paris en de Metro: 'Eerstgenoemde zaal was bekend voor seksueel getinte, "gewaagde" films. De Metro, die eerst Studio heette, was heel wat kleiner. Oorspronkelijk was de Metro bedoeld om er uitsluitend documentaire films te tonen. Gebrek aan belangstelling zorgde ervoor dat de Studio na korte tijd een gewone bioscoop werd en herdoopt werd tot Metro.'

In de Langestraat (hoek Vlaanderenstraat) kon de cinefiel terecht in de Plaza.

De tweelingzalen Corso en Rialto waren mee met de filmactualiteit. De veel recentere Capitole specialiseerde zich in de spektakelfilm. Ook de Ritz, gelegen aan de Witte Nonnenstraat, werd pas in de jaren 50 geopend en was van in de beginne uitgerust voor vertoning van films in cinemascope. 'Deze zaal kende een weinig glorieus einde en werd al vlug een parkeergarage' aldus Aspeslagh. Tenslotte was er in de A. Buylstraat nog de Palace.

De vissers en de cinema's

Ook in ons blad werden al jeugdherinneringen aan de Oostendse cinema's opgehaald.(**) Pascal Deckmyn weet nog dat de vissers in de jaren vijftig verwoede film liefhebbers waren. Deckmyn: 'De vissers bekeken die films niet alleen, ze beleefden die ook. Sommigen vereenzelvigden zich met de acteurs en als ze het zelf niet deden dan deden anderen het in hun plaats. Wie zwart haar had ging als Zorro door het leven. Een visser met een klein snorretje was goed voor Errol Flynn. Wie de kunst van het triest kijken beheerste mocht zich Humphrey Bogart noemen. Alle jonge meisjes met een blonde paardenstaart waren Brigitte Bardots. Nu en dan werd zelfs een schip naar een film genoemd: Ben-Hur, Quo Vadis, Cleopatra...'

In 1953 werd de film Caesar gedraaid, naar een toneelstuk van William Shakespeare. Marlon Brando speelde een van de hoofdrollen. De O 182 werd naar die film genoemd. (Uit 'De Oostendse middenslagtreilers na Wereldoorlog 1940-1945' van Louis Vande Castele en Eddy Eneman.)

Deckmyn: 'De vissers trokken met de hele familie wekelijks naar de cinema, ongeacht de prent die er vertoond werd. Sommigen hadden een vaste zaal, zoals je een stamlokaal kunt hebben of supporter van een voetbalclub bent. Er waren er ook die omzeggens verslaafd waren. Zij gingen op zondag maar liefst drie films bekijken. Ze begonnen eraan om twee uur 's middags en waren ook nog present tijdens de laatste vertoning die om 20,30 u begon.' Alle zalen zaten tijdens de weekends stampvol, tot in de nok, tot in het al vermelde 'kiekenkot'. Deckmyn: 'En dat waren geen

De Cameo (1920-1966) lag vooraan in de Kapellestraat en werd druk bezocht door matrozen die in de nabijgelegen kazernes gelegerd waren. 708 fauteuils, vijf loges (de 'vrijerskotjes'), 2 balkons (waarvan de bovenste het kiekenkot genoemd werd).

kleine zaaltjes. Sommige cinema's hadden drie verdiepingen.' Spektakelfilms waren kaskrakers: 'Aan het loket stonden files van wel vijftig meter. Je wachtte tot de ouweuse kwam melden dat er weer een plaats vrij was. Soms was dat zelfs een staanplaats! Dan nam je die in, zelfs halverwege de film. Je moest de film immers niet vanaf het begin zien. Je bleef na de voorstelling zitten tot je in de volgende alle beelden gezien had die je eerste had moeten missen. Daarna verliet je de zaal en dan kon de ouweuse weer, onder het schijnsel van de zaklamp, een andere film liefhebber binnenloodsen.' Vissersfamilies deinsden er niet voor terug om 'versnaperingen' mee te brengen: 'Soms kreeg je de indruk dat de film in de vismijn gedraaid werd. Iemand had een "droge schotse schulle" mee, een andere deed het met een gerookte "elebut" of met gekookte wullocks en als het goed ging was er ook een zakje kreeftengatjes.' Vooraan in de zaal zou je nooit vissers vinden. Dat waren de goedkoopste plaatsen en de vissers wilden ook wel tonen dat ze meer dan hun dagelijkse brood verdienden: 'Het visserskoppel ging dan ook altijd in vol ornaat naar de cinema: ringen, horloges, kettingen en thuis stond de "brylcreem" nooit ver. Er was geen eenheidsprijs. Vooraan in de zaal betaalde je pakweg tien frank, achteraan was dat dan twintig. Het duurste waren de privéloges, wat wij de vrijerskotjes noemden.'

En nu is de laatste van die cinema's dus uit de stad verdwenen. Wat gaan we hier nog allemaal meemaken?

Flor Vandekerckhove

(*) <http://siagrius.be>

(**) Pascal Deckmyn, *De vissers en de cinema's*. HVB 1997/1/p.20 e.v.

Marnix Verleene viste in februari weer aan boord van de O 316 Aegir. Voor Het Vrije Visserijblad (HVVB) nam hij zijn foto toestel mee en hield hij een dagboek bij.

Visserdagboek

05/01 — 08.30. — Aan boord. Eten, drinken en stores worden geleverd. Kristel komt langs om kennis te maken met de bemanning en het schip. We passeren met het schip aan de vismijn om kisten en water op te halen. De Langen komt afscheid nemen, met zijn hand in het verband en een trieste blik in zijn ogen. In de sluisen zwaaien Jo, Felix, Remi, Jef en Katrien ons uit. 14.15 we zijn buiten de koppen. Mooie traverse en we komen met mooi weer aan de korre. De eerste sleep levert een spotje zonnevis op. We kunnen ons op deze stek vier dagen goed bezighouden. Ik neem het werk over dat de Langen deed: ander werk in dezelfde routine. Andere spieren worden belast. Ik zweet als een otter. Ellebogen en rug protesteren. We gaan voor de maandagmarkt. Nog 24 uur te vissen met stijve bries en storm uit het NE.

13/01 — om 06.00. — binnen. Freddy word afgelost door een nieuwe scheepsmaat. Jan, een machinist uit Zeebrugge gaat mee. 19.30 terug op de wijde zee.

14/01. — De laatste vissen van de sleep worden gegut als de Ouwe ons de uitslag van de besomming komt meedelen. Wat een teleurstelling! Voor welke heilige staan we hier onze kloten af te draaien? Voor welke bloedzuipers beulen we lijf en leden af op deze onberekenbare plas water?

Wissen, vieren, wegzetten. Slechte weerberichten. We zullen vissen zolang we kunnen en gaan voor de maandagmarkt. Jan is inmiddels ingewerkt en blijkt een aangename mens te zijn om mee te varen. Hij heeft veertig jaar visserijervaring achter de kiezen en beschikt over een sterk geheugen. Altijd leuk om hetzelfde leven eens uit een andere invalshoek te beluisteren.

18/01. — Bries word storm. We stoppen met vissen. Acht uur later keert de wind en komen we terug aan het net. Comfortabel werken is het niet, maar 't is beter dan in onze kooi te moeten liggen. De maandagmarkt halen we niet, 't zal woensdag worden.

19/01. — We vinden een lucratieve visserij en vissen in 24 uur de laatste grote kisten vol. Er staan nu zeventig oude bennen in het ruim, merendeels gladde rog. Het is klimmen en sjouwen om al die vis te stouwen.

21/01. — Speedkuisen en naar binnen. Vier grote boomkorvaartuigen komen met hetzelfde freeflow binnen. Er zal weer een massa vis op de veiling staan. Lossen en een glas drinken.

22/01. — Niet fris, maar we varen weer naar buiten. Om 17.30 liggen we alweer aan de korre.

24/01. — Stormdepressie op komst. We hebben het tot nu toe getroffen met het weer, maar het kan niet blijven duren.

26/01. — We vluchten naar binnen. Terwijl we wachten op de koelwagen maken we schoon schip tegen de kaai. Om middernacht zijn we ermee klaar en zetten we een stapje in het nachtleven.

27/01. — om 11.30 in het busje en om 18 uur staan we al op de kaai in Oostende. Dit was de snelste chauffeur ooit. Mijn rug is een ramp.

01/02 — 09.30. Wachten op het busje. Jan is mee als motorist en de Langen is opnieuw van de partij.

02/02 — om 09.00 u. — gaan we buiten en stomen over de noord. We vissen 48 uur zeer goed en moeten de visserij staken door het slechte weer. Op zee slenteren we zuidwaarts. 44 uur later komen we buiten de gesloten gebieden weer aan het net. Flauwe visserij en rampzalig voor wat de tongen en rare vis betreft. Ik kan al een beetje beter bukken. Onze Jan helpt waar hij kan, een toffe gast. Er komt een staartje van de depressie over en we houden het vistuig aan boord. Alweer 12 uur visverlet. Bijliggen op de zee en voor de wind.

08/02. — Weer aan de korre. Twee slepen later hebben we alweer een kabeljauwprobleem. Er zitten er nog meer dan vorig jaar.

12/02. — De laatste sleep en weer naar binnen. We propden de koelwagen vol. Eigenlijk is de vracht een beetje overladen. We brengen ons vistuig weer in orde en splitsen nieuwe ogen in het touw. Om 18.00 zijn we klaar. Het busje is gearriveerd. Ronny en stagiair Manu komen aan boord. Bjorn gaat naar huis. We horen niets van onze overladen koelwagen. Goed nieuws. We durven niet na te denken over de mogelijke besomming. De markt zal dit reisje maken of kraken.

14/02. — in de vroege morgen weer in zee.

15/02. — Manu ziet werk en helpt de Langen in het visruim. Hij wil met de bokkers varen. Jan vraagt zich af of er nog een toekomst is weggelegd voor de jonge tijkers.

De visserij is niet slecht en na 5 dagen varen we weer binnen.

De besomming van vorige reis blijkt zeer goed meegevallen te zijn.

19/02. — We doen nog twee laatste slepen binnen de 12 mijl en vangen een partij mooie rog. Naar binnen, lossen en 115 lege kisten aan boord. Middernacht trossen los en terug vanwaar we kwamen. Zware bries uit het SE. Nog een dikke week en we komen met het schip naar huis.

Marnix Verleene • foto Ronny Pieters

Marnix Verleene

B.V.B.A. S & S

Jofra Shipping & Trading

Postbus 51 • B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0) 9 361 00 04 • Fax: +32 (0) 9 360 60 04

GSM: +32 (0) 477 952 450

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Web: www.bvba-sens-jofra.be

- Aan- en verkoop van alle visserij schepen
- Aan- en verkoop van alle motoren / koppelingen
- Alle toeleveringen / reparaties
- Inbouw van alle merken motoren en koppelingen
- Tevens uw adres voor al uw sloop- en sanerings schepen

Een interview met **Marloes de Poes**

Misschien denkt de lezer dat we overgeschakeld zijn van visseninterviews naar katteninterviews, maar niks is minder waar. Poes is de vissersterm voor horsmakreel. En deze te weinig bekende vis komt hier vandaag aan 't woord.

HvVB: Welkom Marloes, blij je te ontmoeten. Het was nog niet makkelijk je te pakken te krijgen.

MARLOES: Jullie vangen ons niet veel hé? Dat maakt ons natuurlijk lekker uitzonderlijk (glundert).

HvVB: Het is nog maar sinds kort dat jullie onze aandacht krijgen hoor.

MARLOES: Aan de Westkant van Ierland liggen er nochtans genoeg grote spanvissers om op ons te jagen.

HvVB: Daar zeg je het, voor de Belgen is dat een ver-van-mijn-bed-show. Wij vangen jullie sporadisch wel eens, maar veel zien we jullie niet.

MARLOES: Hoe komt het dan dat de topchefs opeens zo wild van ons zijn?

HvVB: Wel, de North Sea Chefs, zo heten ze, zijn natuurlijk echte specialisten. Waar een ander alleen maar "rommelvis" ziet, zien zij een heel palet aan heerlijke smaken. Ze reiken daarmee natuurlijk ook een hand naar de vissers. Zo helpen ze de goedkope vis gegeerd te maken, en dus duurder.

MARLOES: It's all about the money.

HvVB: Uiteindelijk wel, maar laten we het niet zo kapitalistisch bekijken.

MARLOES: Nee, laten we over mij nog wat opscheppen. Je kunt niet geloven hoe blij ik ben dat we eindelijk aanvaard worden. En dan nog door topkoks met Michelin-sterren. Wat een introductie! Waarom heten ze eigenlijk North Sea Chefs?

HvVB: Ze hebben een engagement aangegaan waar ze trouw beloven aan de Noordzeevis.

MARLOES: Een huwelijk?

HvVB: Neen, maar er is wel degelijk liefde in het spel, de liefde voor de vis.

MARLOES: Hoe schattig.

HvVB: Schattig lijkt me de juiste benaming niet te zijn, want er kruipt meer werk in vis bereiden dan in vlees. Een goede kennis van de vis is ook onontbeerlijk om je eraan te wagen. En nu gaan ze dus onbekende soorten proberen om te zetten in lekkere maaltijden. Daar kruipt ook veel tijd in. Heel lovenswaardige initiatieven allemaal.

MARLOES: Hulde aan de North Sea Chefs!

HvVB: Inderdaad, zo komt er misschien ook een alternatief voor de goedkope kweekvis.

MARLOES: Zwijg me over die 'fakers'. Ze beweren wel dat de aquacultuur een oplossing voor de overbevissing biedt, maar dat is ten onrechte. Ze zeggen er niet bij dat die kweekvissen gevoederd worden met vis die op zee gevangen wordt. Of neem nu dat voedermeel dat op de visboerderij aanwezig is. Hormonen en allerhande medicatie erbij, en hopla, zo worden ze daar snel groot.

HvVB: Ik wil kweekvis niet goedpraten, verre van, maar zou daar geen afdoende controle op zijn?

MARLOES: Ach meneer, zodra ze kunnen, stoppen ze er paardenvlees bij!

HvVB: Met de nieuwe promotieactie zul je beter zien waar de vis gevangen is die je eet. Ook zul je zien welke acties er al zijn ondernomen om onze vaartuigen duurzamer te laten vissen. Blijkbaar is er grote vraag naar zo'n informatie.

MARLOES: U vraagt, wij draaien dus?

HvVB: Nee, eigenlijk gaat het om het omgekeerde.

MARLOES: ???

HvVB: De mensen moeten eten wat de visser vangt, de visser moet niet vangen wat de mensen willen eten. Eten wat de pot schaft, zo moet het zijn, al is de pot hier de zee.

MARLOES: Oké, dat is de juiste ingesteldheid.

HvVB: Let wel, het gaat hier over meer dan over horsmakreel. Die wordt trouwens alleen maar in het zuidelijke deel van de Noordzee rond de zomer gevangen. Er zijn nog andere vissen die ook op de verlanglijst van de koks staan. Misschien komen die hier mettertijd ook nog aan het woord.

MARLOES: En die ingewanden waar die koks zo zot van zijn? Ga je die ook interviewen?

HvVB: Dat zou wel heel bizar worden, al kan ik niets uitsluiten. In de visserij is 't zoals in de politiek: zeg nooit nooit.

Interview Chris Prut Meyers • tekening Jo Clauwaert

BOEKEN

Scheepvaart 2011

Bij Uitgeversmaatschappij De Alk verscheen onlangs de meest recente editie van het jaarboek "Scheepvaart 2011". Het werd samengesteld door G.J. De Boer.

Het biedt een diepgaand overzicht van alles wat reilt en zeilt in de scheepvaart-sector in de lage landen. Na een grondige evaluatie en overzicht van de toestand van het internationale scheepvaartgebeuren als inleiding, bespreekt het boek rederijen, scheepswerven, en de maritieme sector van Nederland, België en Luxemburg gesitueerd in een internationaal kader. Ook de marine komt aan bod. Het boek geeft een compleet overzicht van alle schepen van Nederlandse, Belgische en Luxemburgse rederijen en alle hierover beschikbare gegevens. Bovendien is het boek geïllustreerd met talrijke mooie keurenfoto's. Ook dit jaar werd het boek op A4-formaat uitgeven.

Net als de vorige uitgaven bevat "Scheepvaart 2011" een schat aan informatie waardoor een dikke aanrader voor iedereen die hoe dan ook maar iets met 'onze' scheepvaart te maken heeft.

"Scheepvaart 2011"

(ISBN 978-90-6013-361-3) telt 536 pagina's en werd als softback uitgegeven. Het boek kost 49.90 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeverij De Alk, Postbus 9006, 1800 GA Alkmaar.

Tel. +32(0)72-5113965, www.alk.nl. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

Een merkwaardige kerel

Bij Whittles Publishing verscheen onlangs een interessant boekje onder de titel "That Curious Fellow: Captain Basil Hall R.N.". Het werd geschreven door James McCarthy.

Zoon van een wetenschappelijk gezinde Schotse aristocraat, vervoegde Basil Hall in 1802 al op dertienjarige leeftijd de Royal Navy. Zijn eerste ervaringen in Amerika en Spanje, net als zijn reizen in India en het Verre Oosten werden op papier vastgelegd. Heel bekend is zijn interview met Napoleon, toen deze op St. Helena gevangen zat.

Captain Basil Hall was een vertrouweling van heel wat gekende auteurs van toen, waaronder Sir Walter Scott en Charles Dickens. Al vlug werd hij bekend om zijn energie en zijn curiositeit en werd zelf een populair schrijver van avonturen- en reisverhalen. Als amateur wetenschapper droeg hij in belangrijke mate bij tot de nautische astronomie, geologie en maritieme technologie, dit als 'Fellow' van zowel de Royal Society als van de Royal Society of Edinburgh. Sir John Herschel, Mary Somerville en Sir Humphrey Davy behoorden tot zijn 'wetenschappelijke vrienden'.

Een fascinerend boek dat iedereen die interesse heeft voor nautische geschiedenis, ontdekkingsstochten, reizen, wetenschappelijke ontdekkingen en historische biografieën zal aanspreken.

"That Curious Fellow: Captain Basil Hall R.N." (ISBN 978-184995-033-6) werd als softback uitgegeven en telt 192 pagina's. Het boek kost £18.99. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgeverij Whittles Publishing, Dunbeath, Caithness, Scotland, UK. Tel. +44 (0) 1593.731.333, Fax. +44(0) 1593.731.400, e-mail: info@whittlespublishing.com.

De bijbel van de zeiler

Recent verscheen bij Adlard Coles Nautical "Reeds Nautical Almanac 2012", ook wel "The Yachtsman's Bible" genoemd. Deze publicatie vormt het jaarlijkse onmisbare compendium met navigatie-informatie voor zeilers.

Het boek omvat alle informatie dat de zeiler nodig heeft voor het bevaren van de Atlantische kustwateren rond het Verenigd Koninkrijk, Ierland, de Kanaal-eilanden en de volledige Europese kustlijn vanaf het topje van Denemarken, rechttaan tot Gibraltar, Noord-Marokko en de Azoren.

De uitgave voor 2012 houdt de traditie hoog om elk jaar opnieuw meer en betere informatie te verstrekken als in de vorige uitgave. Deze editie vormt geen uitzondering op de regel.

Samen met "Reeds Nautical Almanac 2012" krijgt de koper ook een exemplaar van "Reeds Marina Guide 2012". De publicaties omvatten 700 kleine kaarten, info over havenfaciliteiten, tij- en stroomtafels; 7500 waypoints, internationale vlaggen-code, weergegevens, afstandstabellen, radio-informatie, communicatie- en veiligheidstips, douanereglementering, en zo veel meer.

Iedere zeiler moet dit boek gewoon aanschaffen. Bovendien moet men het boek, rekening houdend met de inhoud, als goedkoop beschouwen!

"Reeds Nautical Almanac 2012" (ISBN 9781408140543) telt 1186 pagina's. Het boek kost £39.99. Bestellen kan via de boekhandel, of rechtstreeks bij de uitgeverij Adlard Coles Nautical, 38 Soho Square, London W1D 3HB, UK. www.adlardcoles.com.

Een slavenschip

Op 1 januari 1738 verging voor de monding van de Marowijnrivier in Suriname het slavenschip "Leusden" van de West-Indische Compagnie (WIC). Van de 716 in Afrika ingeschepte gevangenen overleefden er slechts 16 de ramp. Hoewel het ongetwijfeld de grootste tragedie is uit de Nederlandse scheepvaarthistorie, is deze ramp vrijwel onbekend.

De "Leusden" was een van de laatste WIC-schepen die slaven vervoerden en bovendien het enige dat exclusief voor dit doel werd ingezet. Per reis transporteerde het schip gemiddeld 660 slaven – geketend en dicht op elkaar liggend – naar het Caraïbisch gebied. Eenmaal op zee waren slavenschepen varende gevangenis, waar een wreed regime heerste. Met name doordat ziekten vrij spel hadden in de ongezonde atmosfeer van de scheepsruimen, overleefden veel slaven de overtocht niet. Van haar eerste reis in 1720 tot aan haar ondergang in 1738 voerde de "Leusden" in totaal 10 slaventochten uit, waarbij slecht 73% van de slaven levend de overzijde bereikte.

Er is tot nog toe bijzonder weinig onderzoek gedaan naar de specifieke schepen die de trans-Atlantische slavenhandel mogelijk maakten. Wellicht heeft de morele verontwaardiging – dan wel schaamte – over het fenomeen slavernij objectief onderzoek altijd in de weg gestaan.

"Het Slavenschip Leusden" (ISBN 978-90-5730-729-4) telt 368 pagina's,

en werd als softback uitgegeven. Het boek kost 34.50 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Postbus 4159, 7200BD Zutphen. Tel. +32(0)575.510522, Fax +31(0)575.542289. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

De VOC in India

De Verenigde Oostindische Compagnie (VOC) wordt vaak geassocieerd met Indonesië, China en Japan. Maar in India bestreek de VOC een gebied, groter dan alle andere VOC-gebieden in Azië samen. De Compagnie was van 1604 tot 1795 actief in India. De Nederlandse handelsband met India is dan ook veel ouder dan die met bijvoorbeeld Australië of de VS. Toch is lang niet bij iedereen bekend dat er rond de hele kustlijn, van Surat tot Calcutta, Nederlandse overblijfselen uit de 17de en 18de eeuw te vinden zijn.

In deze rijk geïllustreerde uitgave brengt onderzoeker en Indiaspecialist Bauke van der Pol voor het eerst al dit VOC-erfgoed in India bijeen. Als een gids leidt hij de lezer langs vestingen, buitenhuizen, pakhuizen, factorijen en prachtige begraafplaatsen met unieke grafmonumenten. Aan de hand van oude afbeeldingen en hedendaagse foto's laat hij zien hoe de Nederlandse vestingen eruit zagen en wat daarvan vandaag de dag nog terug te vinden is in het Indiase landschap. Hij vertelt hoe de Nederlanders in de verschillende regio's terecht kwamen en legt uit hoe hun relatie was met maharadja's en andere Indiase machthebbers. Hij beschrijft de kostbare handelswaar die de Nederlanders zo ver van huis brachten en laat zien hoe hedendaagse Indiërs omgaan met de sporen die deze vreemdelingen in hun land achterlieten.

"De VOC In India" (ISBN 978-90-5730-715-7) van auteur Bauke van der Pol telt 208 pagina's, en werd als hardback uitgegeven. Het boek kost 34.50 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Postbus 4159, 7200BD Zutphen. Tel. +32(0)575.510522, Fax +31(0)575.542289. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

Een praatje bij een plaatje Jo Clauwaert, bijgenaamd de Flitsmatroos, is onze huisfotograaf en grafisch vormgever. Zijn foto's, tekeningen en schilderijen illustreerden al talloze artikels in Het Vrije Visserijblad. Maar Jo heeft nog duizenden ongepubliceerde foto's in zijn digitale kast liggen. Hij kiest elke maand een foto en daar schrijft onze columnist Joris De Voogt een tekst bij.

Twee Stella, twee!

Stationsbuffetten hebben een bijzondere sfeer. Ze worden niet bevolkt door vaste stamgasten maar door toevallige passanten. Ik krijg er altijd een existentieel gevoel. Waar komen die passanten vandaan? Waar gaan ze naartoe? Wat drijft ze? Stationsbuffetten doen denken aan een aflevering van 'Jammers' of 'Man bijt hond'. Ik zei bijna: 'Iedereen beroemd', maar nee, hier is iedereen anoniem. Toch hebben alle klanten in het stationsbuffet een leven en een levensverhaal. Een oma wacht op de trein om haar kleinkinderen te gaan verwennen met snoep en speeltjes. Twee studenten doen stoer om indruk te maken op een meisje, ze zijn allebei verliefd op haar, ze zijn tegelijk vrienden en rivalen. Een ambtenaar foetert inwendig over de zoveelste vertraging van zijn pendeltrein. Een hoertje zal na haar shift op het Hazegras moe en hopelijk tevreden de trein naar Brussel nemen.

Stationsbuffetten moeten iets oubolligs hebben. Beetje stoffig, beetje uitgewoond, beetje afgeleefd. Dat geldt ook voor het personeel. Je hoort er bediend te worden door een knorrige, bijna gepensioneerde kelner die naar een tafeltje sloft en daarna luidkeels roept naar de bar: 'Twee Stella, twee!' Waarna de even knorrige barman twee perfect getapte Stella's aflevert, want na al die jaren kent hij zijn stiel. Ach, dat is allemaal voorbij. Nu krijgen stationsbuffetten een Engelse naam en foute designmeubeltjes. De jonge kelners hebben een toestelletje waarmee ze de bestelling draadloos naar de bar verzenden. De jonge barman zoekt in zijn frigo's wanhopig naar een Westmalle Tripel, want hij is nog maar pas aangeworven, er is tegenwoordig veel verloop in de horeca.

De moderne tijd, net wat u zegt. Oostende gaat mee met zijn tijd. Zo'n oubollig stationsbuffet? Slopen die handel! Oostende heeft al bijna honderd jaar een rijke traditie in het slopen van monumenten. Op eentje minder komt het niet aan. Flitsmatroos Jo heeft in het Oostendse stationsbuffet nog hoefoto's gemaakt voor de platen van onder andere Kris De Bruyne. Vandaag blijft van het buffet alleen nog de gevel over. Met weliswaar enkele wapperende vlaggen erboven. Het doet denken aan de uitdrukking: een vlag op een modderschuit.

Het oude dametje op de foto kan alleen nog in de Panos terecht. Ze sloft voorbij. Waar komt ze vandaan, waar gaat ze naartoe? Maar niet getreurd, straks zal in het station een supernieuw buffet met designmeubeltjes vrijzjen. Dat de kelner er even zal moeten zoeken naar een Westmalle Tripel, daar kan ik mee leven. Dat een cappuccino afgetopt wordt met slagroom uit een spuitbus in plaats van opgestoomde melk, tot daar aan toe, dat is de moderne tijd. Maar ik hoop hartstochtelijk dat Heineken niet de aanbesteding voor de uitbating zal winnen. Hoor je 't al? Twee Heineken, twee!

Joris De Voogt

De Belgische visserijvloot (95)

In januari 2005 startten we met de rubriek 'De Belgische visserijvloot' waarbij we maandelijks drie foto's en een beknopte historiek van de vaartuigen publiceerden. Met 111 steekkaarten van vissersvaartuigen hadden we zowat de hele varende vloot gehad. Door de goede respons op deze rubriek gingen we er nadien mee door. Sinds februari 2008 gaan we stapvoets terug in de tijd en brengen we de vaartuigen die inmiddels uit de vloot verdwenen zijn. Deze aanpak, die gepaard gaat met het nodige onderzoekwerk, leverde voldoende vaartuigen op om tot vandaag in HVB telkens een bladzijde te vullen.

Voor de juiste gegevens baseren we ons op de oudere Officiële Lijst der Belgische Vissersvaartuigen. Ook andere bronnen en archieven worden geraadpleegd om de exacte gegevens over de vaartuigen en de opeenvolgende eigenaars te vinden. (Louis Vande Castele)

Z 474 ARGO

Lengte: ?

Breedte: ?

Tonnage: 47,78 bruto ton

Bouwjaar: 1963

Werk: Declerck, Kruispolder, Nl.

Motor: Volvo Penta 1963

Vermogen: 200 pk

Eigenaars

Liberg Shipping & Trading Co

Ltd, Leeuwaarden. (1963-1965)

Op 18.12.1965 aangekocht door

Frans Bonny, Zeebrugge.

Z 474 Argo.

Frans Bonny (1965)

NV Argo, Knokke-Heist (1987)

Op 07.07.1994 werd het vaartuig

geschrappt uit de officiële lijst der

vissersschepen

Foto collectie LVC

O 34 JACQUELINE

Lengte: 23,70 m

Breedte: 6,30 m

Tonnage: 89,73 bruto ton

Bouwjaar: 1961

Werk: Henk Zwart, IJmuiden

Motor: Bolnes 1960

Vermogen: 250 pk

Eigenaars.

O 34 JACQUELINE.

PVBA De Vuurtoren, Oostende (1961)

Z 34 JACQUELINE.

PVBA Coudekercke (1967)

(vaartuig wordt verlengd 09.1971 tot

01.1972)

(tonnage: 99,40 bruto ton en 30,00 m lang)

Z 34 TWILIGHT.

PVBA Coudekercke, Knokke-Heist (1972)

PVBA Coudekercke, Oostende (1977)

Op 24.05.1984 is het dan geschrappt uit de

vloot en afgebroken door de firma Thys uit

Oudenburg.

Foto collectie LVC

O 331

NADINE LILIANE JOSETTE

Lengte: 31,00 m

Breedte: 6,50 m

Tonnage: 141,39 bruto ton

Bouwjaar: 1948

Werk: J. Boel & Zn, Temse.

Motor: Carels 1948

Vermogen: 300 pk.

Eigenaars.

O 331 NADINE LILIANE JOSETTE

Louis en Frans Viaene (1948)

Maurits en Roger Viaene (1966)

Z 331 SONNY BOY II

Emiel Dobbelaere- Dhondt, Zeebrugge

(1972)

Op 16.08.1983 bekomt de reder de toelating tot sloop.

Op 02.01.1984 wordt het vaartuig verkocht aan PVBA Vantorre - Dobbelaere zonder zeebrief.

Op 25.01.1984 werd het vaartuig geschrappt uit de officiële lijst der vissersschepen.

Op 09.03.1984 wordt het vaartuig gesloopt te Zeebrugge.

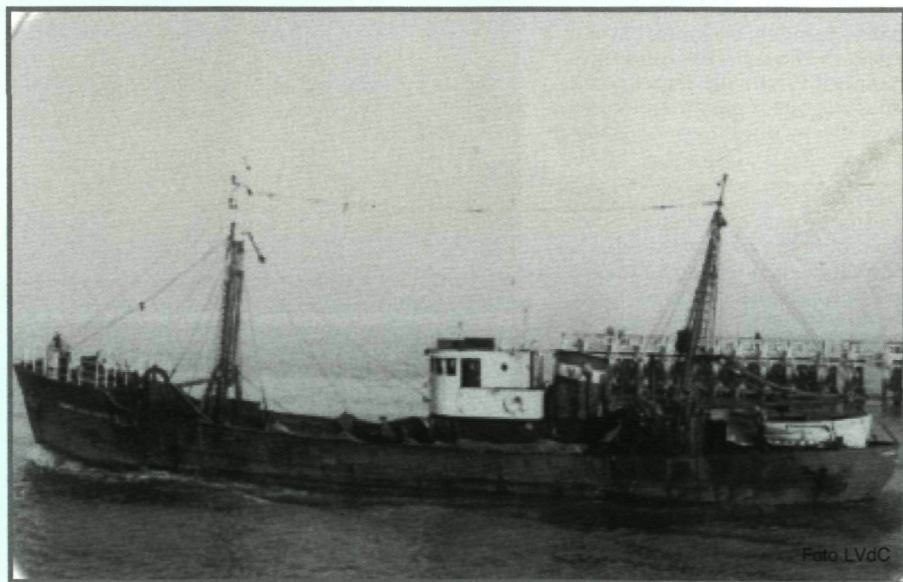

Foto LVdC

VEEL PAPIER, WEINIG CHOCOLA

Chris Prut Meyers is visser op de Z 90. Visserijschool liep hij in Heist waar hij ook woont. Hij is gehuwd met Elke waarmee hij dochtertje Elise grootbrengt.

Hij ging weer op CD-jacht, maar het jachtterrein was z'n eigen collectie. Vond hij daar geen twee parels uit '98 zeker: Manic Street Preachers' *This Is My Truth...* en R.L. Burnside's *Come On In!* 15 jaar geleden gekocht, maar nog altijd goed voor instant luisterplezier. Wat kun je vandaag kopen dat je zoveel jaren later nog evenveel plezier geeft? Zo'n goede investering! Dat verdient het om gekocht te worden en niet gedownload.

De liefde voor muziek kan groot zijn, dat is bekend. Hoeveel keer hebben we het nog niet gezien? Bij een scheiding gaan de partners uiteen, maar hun CD's nemen ze wel elk met zich mee. De liefde voor muziek blijkt sterker te zijn dan de liefde voor elkaar!

ELKEEN DRAAGT ZIJN STEENTJE BIJ

De voorbije reis was op weergebied nog altijd een van uitersten: van berenkoud tot vliegende storm en als toemaatje ook nog eens een combinatie van de twee. We toefden in de Seinebaai. Iedereen was het erover eens dat het er niet zo goed vissen was als voorgaande jaren. Het was een reis van lange slepen, waterzakjes (weinig kluts of benthos) en met grote tongen. Een schepje zoet en een schepje zuur.

Gelukkig voer ik toen als matroos, zodat ik me geen zorgen hoefde te maken over de karige vangst. De keuze van m'n vrijetijdsbesteding was mijn enige zorg. Lezen of muziek beluisteren? TV kijken of schrijven? Of zou ik de merkwaardige stenen monstrenen die ik uit het net haal? De combinatie van vorm, kleur en samenstelling laat mijn fantasie al eens op hol slaan. Hoe lang ligt die steen daar? Hoeveel keren werd hij opgevist? Lag hij op ooit op het droge en ploegde daar een boertje? Werd hij gevormd door een aardverschuiving en was hij getuige van continentvorming? Hoeveel liters water, tonnen zand en uren stroming heeft hij langs zich gehad voor hij z'n oorspronkelijke vorm kreeg? Een archeoloog kan daar ongetwijfeld kort en bondig op antwoorden, maar dat wil ik niet horen. Aan de wal doe ik er andere 'stenenliefhebbers' een plezier mee en al wat op 't droge ligt, brengt geen schade meer toe aan de netten. Of hoe ik letterlijk en figuurlijk mijn steentje bijdraag tot een beter leven.

Wie ook zijn steentje bijdroeg, maar dan tot de geschiedenisverkundiging van de visserij, is HvVB's opperhoofd Flor. In het heemkundig museum Sincfala van Heist bracht hij de geschiedenis van de Belgische visserij in kaart. Waar ik overigens nog veel van opgestoken heb, al had ik dat ook al gedaan door Flors roman *Amandine* te lezen. Dat is fictie en non-fictie mooi in mekaar geweven. Uit Flors betoog onthield ik vooral dat de Heistenaars en Panamezen (Pannenaars) de visserij destijds hebben gered. Neen, enig chauvinisme is me niet vreemd!

Flors uiteenzetting werd voorafgegaan door een fotoreeks van Jo. Enige heimwee naar 't zeeetje drong zich al op!

Naast stenen uitrapen hou ik me aan boord ook bezig met het oprapen van schelpen voor kenner Jean Paul aka Schulpdje. Je ziet dat hij er telkens dolgelukkig mee is.

Uiteraard lijden de andere zoekwerkzaamheden aan de band daar niet onder, we gaan tenslotte op zee om vis uit te gooien en niet om stenen en Schelpen te rapen. 's Nachts kan de zoekmachine wel eens op nachttarifief staan, maar dat is bij elkeen het geval; wie vrij is van zonde werpe de eerste steen (!). De dagen zijn er om te rusten en de nachten om te slapen, zeggen we wel eens grappend.

In Seafront te Zeebrugge werd verleden weekend een vernieuwde afdeling over de moderne visserij geopend: Van boord tot bord. Ik heb er enkele foto's hangen. Ja, ook daaraan heb ik een steentje bijgedragen.

Een andere foto die uw aandacht vraagt is deze van de LP van de Oostendse Revue. De LP is van '68 en de liedjes zijn geschreven door de pa van Serge Feys (Arno's rechterhand). Wie herkent zichzelf op de foto? Wie kent de geschiedenis van deze foto? Wie kent andere mensen die erop staan? Wil je op je beurt je steentje bijdragen? Contacteer ons: chris.prut@telenet.be.

Chris Meyers

VLOOT, reder van de overheid,
stelt in Oostende een driehonderdtal collega's te werk

via www.welkombijvloot.be

kun je solliciteren:
(jobs - vacatures)

en op de hoogte blijven van onze nieuwbouw:
(projecten - nieuwbouw)

Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SVDO vzw
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 26
Fax: 059 50 96 64
info@sdvo.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

HETZEEVISSERSFONDS
fonds voor bestaanszekerheid

Zeevissersfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevissersfonds.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

Alle industriële en scheepsherstellingen mekaniek en plaatwerk

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende
T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55
GSM Johan: 0477 31 54 15
GSM Ludo: 0477 33 54 35

**BEMA
DOET
HET**